

Svätí ochrancovia naši, orodujte za nás!

NAŠE SVETLÁ, VIII.

August

Čítanie zo životov svätých

Zostavil: RUDOLF SCHIKORA CSsR.

EXERCIČNÝ DOM VO FRÝDKU
1947

„Duše spravodlivých sú však v Božích rukách,
a mučidlo smrti sa ich nedotkne.
Nemúdri sa nazdávali, že je po nich;
za nešťastie posudzoval sa ich odchod, za skazu ich poberanie od nás. –
Oni sú však v pokoji.
Lebo keď aj, podľa mienky ľudí pretrpeli muky,
jednako všetka ich nádej bola v nesmrteľnosti.
Po nedlhom treste prijmú veľké blaho,
pretože ich skúšal Boh a zistil,
že sú ho hodni.
Vyskúšal ich ako zlato v peci
a prijal ich ako celopalnú obeť.
Skviet' sa budú ľudia spravodliví,
prebehnú s' a iskry cez trstinu,
súdiť budú ľudstvo, nad národmi panovať
a Pán bude ich kráľom naveky.
Tí, čo mali v neho nádej, poznajú pravdu
a čo boli verní v láske, spočinú v ňom,
lebo milosti a zľutovania sa dostane jeho vyvoleným.“
(Mudr3,1-9)

„Vtedy sa spravodliví zaskvejú ako slnko v kráľovstve svojho Otca.“
(Mt13,43)

„Bratia, spoločne ma napodobňujte a všímajte si tých, čo žijú podľa vzoru, aký máte
v nás!“
(Flp3,17)

1. augusta
Peter v okovách
Pamiatka Machabejských mučeníkov
Na čom najviac záleží

Bl. Peter Faber (Lefèvre) sa narodil v roku 1506 vo Villardete (v Savojsku) chudobným rodičom. V mladosti pásol dobytok. Čítať a písať sa nenaučil, ale pravdy svätej viery si zapamätal z kázania tak dobre, že ich na pastve mohol vykladať deťom i dospelým. Neskôr sa dostal do školy pri larocheskom kláštore, potom sa odobral na vysokú školu do Paríža a tam sa stretol s Ignácom Loyolským a s Františkom Xaverským.

Vtedajšia doba bola hrozná. Kňazstvo svetácke. Veľká časť Európy odpadla od Cirkvi, i kňazi a biskupi. Cisár Karol V. chcel Cirkev zachrániť tým, že usporadúval verejné dišputy, t. j. učené rozhovory medzi katolíckmi a protestantmi, ale bez výsledku.

Peter Faber spoznal pravú príčinu odpadu od Cirkvi. Hovorieval: „Náboženské bludy nemajú pôvod v rozume, ale v srdci.“ Preto sa nepúšťal s odpadlíkmi do náboženských hádok, ale snažil sa radšej napraviť život katolíkov. Stránil sa verejných vecí a robil pre kňazov i pre laikov exercície. Takýmto spôsobom obnovil mestá a celé krajiny.

Raz na svojich premnohých cestách vstúpil do lesnej krčmičky, aby tam prenocoval. Krátko po ňom sa tam prihrnulo niekoľko spustlých ľudí a začali sa baviť neslušnými rečami. Keď jeden z nich spoznal, že v kúte sedí kňaz, zavolať na neho: „Čo hovoríš tejto našej zábave?“ Faber odpovedal vlúdne: **„Práve som myslel na hrozný Boží súd, ktorému žiadny človek neujde, i na tresty, ktoré na onom svete stihnú nekajúcich hriešnikov, a preto mám sústrasť s vašimi úbohými dušami.“** Tieto jednoduché slová zarazili spustlých mužov tak, že umĺkli, a svätec k nim naďalej hovoril síce vlúdne, ale dôrazne o ohavnosti hriechu, o hrôzach pekelných trestov, o neistote hodiny smrti. Na druhý deň ráno si všetci vykonali životnú spoveď.

Keď sa na svojich cestách blížil k nejakému mestu alebo osade, vzýval strážnych anjelov a svätých patrónov tých miest, kade sa uberal, a modlil sa za obyvateľstvo. Zvláštne modlitby vykonával za nešťastných pôvodcov vtedajších náboženských bludov.

Peter bol tak učený, že ho pápež ustanovil učiteľom Svätého Písma na vysokých školách v Ríme. Avšak najmilším zamestnaním mu bolo vykladať deťom a nevzdelanému ľudu – katechizmus.

Faber bol povahou naklonený k malomyseľnosti. Ale modlitbou premáhal túto slabosť a v modlitbách nadobúdala sily i k najťažším dielam. Modlitbou sa v ňom rozmáhala horúca túžba po spásе nesmrteľných duší.

Žil v ustavičnom spojení s anjeli a svätými. Modlieval sa takto: „Ó Bože, ďakujem ti za milosrdenstvo, ktorým si viedol svätých na cestu dokonalosti. Panna Mária a anjeli strážni, ďakujem vám za milosti, ku ktorej svätí došli na váš príhovor. Prosím ťa, ó Bože, za všetkých veriacich, ktorí vzdávajú svätcom zvláštnu poctu. Popraj nám, ó Bože, aby sme životy svätých čím ďalej, tým lepšie spoznávali, nasledovali ich a ich ostatky náležite uctievali.“

Zomrel v roku 1546. Sviatok má 9. augusta.

2. augusta
Alfonz Mária z Ligouri, biskup, vyznávač a cirkevný učiteľ

Alfonz Mária de Ligouri sa narodil 27. septembra 1696 v Marianelle pri Neapole. Podľa otcovej vôle sa venoval právnictvu a ako 17 ročný sa stal advokátom. Keď však pri súdnom spore, kde sa jednalo o miliónový majetok, malým omylom celý proces prehral, vzdal sa advokátstva a stal sa kňazom. Venoval sa najchudobnejším a najopustenejším ľuďom. Jeho výrečnosť a príklad nadchol niekoľko kňazov tak, že s ním cestovali po Neapole a konali misie. S nimi založil v roku 1732 kongregáciu redemptoristov. Hlásal večné pravdy k obráteniu hriešnikov, ale ešte dôležitejšia mu bola spovednica, lebo jasne poznal, že hovorené slovo rýchlo vyprchá. Až keď sa celá obec dobrou spoveďou zmierila s Bohom, dal sa na ďalšiu cestu. Aby ľudí, ktorí sa misiami obrátili k Bohu, upevnil vo viere a zbožnosti, písal pre nich náboženské spisy. Z nich sú najrozšírenejšie „Návštevy najsvätejšej Sviatosti“, a „Vznešenosti Panny Márie“.

Na priamy pápežov rozkaz sa stal biskupom v Santa Agata dei Goti, podržal si však vedenie kongregácie a zostal i ako biskup chudobným rehoľníkom. Trápený chorobou nikdy nezaháľal. Keď už nemohol kázať a spovedať, písal svoje náboženské spisy. Zomrel 1. augusta 1787 v Nočere.

Pokúšenie

Diabol pokúša len tie duše, ktoré sa chcú zrieknuť hriechu, a tých, ktorí sú v stave milosti. Ostatní mu patria, nemá potrebu ich pokúšať.

Sv. Alfonz bol už starček, vycvičený vo všetkých cnostiach, horlivý apoštol pre Božiu slávu a predsa, alebo práve preto, musel prekonať hrozné duševné utrpenie.

V jeho srdci nastala noc. Zdalo sa mu, že Boh, slnko života, už nežiari v jeho duši. Videl sa opustený od všetkých, opustený od Boha, na pokraji pekelných priepasti. Všetky jeho práce sa mu zdali červavým ovocím, ktoré sa Bohu protiví. Jeho svedomie, súženú úzkosťami, mu premenilo na ťažké hriechy i to, čo najlepšie vykonal.

V úplnej duševnej temnote si netrúfal ani prijímať najsvätejšiu Sviatosť Oltáru.

Keďže bol zvyknutý v súženiach hľadať pomoc v modlitbe, robil tak i vo svojej opustenosti. Avšak bolo mu, ako by ho Boh nepočul: „Obraciam sa k Bohu a akýsi vnútorný hlas mi hovorí, že Boh ma zavrhuje. Volám: Milujem ťa, Ježiš môj, a počujem odpoveď: Nehovoríš pravdu.“

Poslušnosť bola Alfonzovi jedinou posilou v opustenosti. Tá zvíťazila nad každým pokúšením.

K úzkostiam svedomia sa pridružili ešte pokúšenia proti všetkým cnostiam. Nebolo jediného tajomstva viery, aby nemal proti nemu pokúšenie.

Diabla najviac dráždila hlboká Alfonzova pokora. Raz sa mu zjavil v podobe neapolského misionára a začal: „Učenci chvália vaše spisy bez ustania a s úžasom hľadajú na podivuhodné účinky, ktoré pôsobia po celom svete.“ Svätec odvetil pokorne: **„Urobil som, čo som mohol, a ak je niečo dobrého v mojich knihách, pochádza to od Boha.“** „Samozrejme,“ odpovedal pokúšiteľ, „ale tiež je pravda, že sú to vaše diela; že teda vy ste pôvodcom nesmierného dobra.“ Sv. Alfonz sa pokoril pri tých slovách a požehnal sa krížom. Vtom diabol rozzúrený zmizol.

Keď diabol nemohol zviest' svätca k pýche, odhodlal sa roznieť v ňom telesnú žiadostivosť. Alfonz nariekal: „Som už sedemdesiatosemročný starček a ešte vo mne horí oheň mladosti.“ Diablove útoky boli niekedy tak prudké, že hlasno vzlykal volajúc: **„Ježišu, radšej nech zomriem, než aby som Ťa urazil! Panna Mária, ak mi neprídeš na pomoc, stanem sa horším, než bol Judáš.“**

Inokedy sa mu v pokúšení zjavil diabol v podobe jedného člena kongregácie, ktorému Alfonz úplne dôveroval. Svätec vedel, že útoky nepriateľa sú napoly odrazené, ak ich zjavíme spovedníkovi. Preto detsky zveril svoje pokúšenie a domnelý rehoľník odpovedal: „Ale prečo sa tak vzpierate proti týmto prirodzeným pudom, keď k tomu nie ste nijako viazaný? Ja tiež mám podobné pokúšenia a povoľujem im bez obavy.“ Podesený Alfonz zvolal hlasno: **„Ježiš a Mária, príd'te mi na pomoc!“** A diabol zmizol.

Osnoval však nový útok; chcel priviesť Alfonza k zúfalstvu. Alfonz videl na sebe len hriechy a domnieval sa, že je od Boha opustený. P. Ondrej Villani mu pripomenul Božie slovo: **„Nechcem smrť hriešnika!“** „Ó, Bože,“ zvolal svätec, „toľkokrát som spomínal tieto slová, aby som hriešnikov povzbudil k dôvere, a teraz na ne sám zabúdam.“

Raz videl neznámeho šľachtica, ktorý ho oslovil: „Vy ste zavrhnutý; pre vás nie je nádej na spasenie. Vaše knihy sú samé bludy proti Cirkvi, proti pápežovi, proti všetkým pravdám viery. Mimo toho z každej stránky srší vaša prekliata pýcha.“ Svätec odvetil: **„Pri všetkých svojich hriechoch dúfam vo svojho Spasiteľa. Nespolieham na svoje skutky, ale na zásluhy Ježiša Krista.“**

3. augusta

Nájdenie ostatkov sv. Štefana, prvého mučeníka Emmanuel

Bl. Peter Julián Eymard sa narodil 4. februára 1811 v La Mure v grenobleskej diecéze. Jeho otec vykonával niekoľko remesiel, bol tesárom, kováčom, mal i továreň na oleje. Julián javil už v detstve zbožnú myseľ. Najradšej bol v Pánovom chráme. Keď zmizol z domu, sestra ho našla v kostole. „Čo tu robíš?“ „Modlím sa. Tu som Pánu Ježišovi bližšie!“ Keď sestra išla po prvý raz k svätému prijímaniu, žiadala ju: „Modli sa za mňa!“ „A o čo mám Boha prosiť?“ „Aby som sa stal kňazom.“ Julián rád miništroval kňazom pri obeti svätej omše, a aby ho nepredišli iní, schovával pred nimi zvonček. Ako osemročný sa chcel spovedať na sviatok Božského Srdca Pánovho, ale farár i kaplán ho odmietli; i bežal, hoci bolo zlé počasie spovedať sa do susednej farnosti. Usilovne čítal životy svätých a iné duchovné knihy, skoro si navykal na prísny spôsob

života. Chyby, ktorých sa dopustil z detskej nerozvážnosti, ihneď ľutoval. Raz pribehol domov z ulice hovoriac: „Otecko, bol som neposlušný, potrestaj ma!“ A nastavil chrbát vyznávajúc: „Ukradol som na trhu vojenský chochol, ale ihneď som ho zasa vrátil.“

Otec si prial, aby Peter Julián prevzal obchod, ale syn si kúpil potajomky latinskú učebnicu. Vďaka svojim usilovným prosbám dosiahol od otca povolenie, aby smel ísť do Marseille a aby na seba obliekol rehoľné rúcho oblátov. Bol síce po krátkej dobe pre chorobu a slabosť poslaný domov, ale bol šťastný, že doma smie nosiť rehoľný odev; v tejto dobe nútenej dovolenky, trvajúcej dva roky, sa učil hrať na klavír, na husle a na gitaru. Po otcovej smrti sa rozhodol vstúpiť v Grenoble do kňazského seminára. Tu sa však jeho miestny farár zdráhal dať mu doporučujúci list. Nová skúška! Peter šiel bez listu; v Grenoble sa stretol s Eugenom Petrom de Mazonod (ktorý sa neskôr stal marseillským arcibiskupom), zakladateľom Oblátov Panny Márie, zvaných Maristov. Od neho dostal doporučenie a bol do seminára prijatý. Po svätení sa stal chatteským kaplánom. Svojho predstaveného farára mal v úcte a snažil sa mu prispôbiť. Farár si prial hrať s ním karty; Eymard nepoznal túto hru, nemal v nej záľubu, ale zo zdvorilosti sa hre priučil a hral, hoci sa pri hre nudil. V roku 1857 sa stal farárom v Monteynarde. Bol taký chudobný, že si nemohol kúpiť ani talár. Po dvoch rokoch vstúpil Peter Julián do noviciátu maristov. Avšak v roku 1855 dostal biskupovo zvolenie a vzdal sa úradu, ktorý v kláštore zastával. Krátko potom založil kongregáciu najsvätejšej Oltárnej Sviatosti. Účelom kongregácie je, aby sa členovia ustavične klaňali Oltárnej Sviatosti, o nej rozjímali a o cnosť sebazmarenia sa usilovali. Julián odmietal názov zakladateľa; hovorieval: „Ja som nič nezaložil, nevymyslel; Eucharistia sa nevymýšľa, ani klaňanie.“

Ľud mal Petra za prepiatého blúznivca, ktorý „utiekol z kláštora“; a tiež pre nových rehoľníkov nemal pochopenie; hádzal im do záhrady zhnité jablká a smeti. Kuchár im ukradol peniaze a utiekol. Oni však vytrvali.

Julián Eymard založil tiež kongregáciu „služobníč najsvätejšej Sviatosti“. V Lyone býval spovedníkom istej Markéty Guillotovej. Pozval ju do Paríža, aby sa tohto diela ujala. Guillotová si najprv vyžiadala dobrovzdanie a požehnanie od arského farára. Ten povedal: „Len choďte a poslúchnite môjho svätca! Toto dielo ešte chýba v Cirkvi. Idete však naproti veľkým skúškam, ale dielo sa vám podarí.“ Markéta poslúchla a stala sa predstavenou kongregácie Najsvätejšej Sviatosti.

Peter Julián Eymard bol milovníkom čistoty a chudoby. Musel často bojovať proti nečistým predstavám. Povedal P. Mayetovi: „Nikto netuší, čo som vytrpel za 6-7 rokov. V tom je príčina, prečo som neskôr ako kňaz javil čosi vojenského, bojovného v hlase, v slovách i pohyboch. Tomu som sa naučil v mladosti.“ Inokedy povedal: „Podľa mojej mienky to je zbabelosť, ktorá u mladých ľudí zapríčiňuje toľko hriechov. Pochybujú o svojom víťazstve a bez boja odkladajú zbraň.“

Dňa 17. júla 1868 odišiel chorý Eymard z Paríža do svojho rodiska. Prišiel do La Mure, ubytoval sa u svojej sestry. K všeobecnej slabosti pristúpil i mozgový zápal. Prijal sviatosti umierajúcich a sklúčený chorobou a paralýzou, zomrel vo veku 57 rokov 1. augusta 1868.

Peter Julián Eymard sa všetkým právom volá „apoštol najsvätejšej Sviatosti“. Píše: **„Musíš k svätému prijímaniu, nie pretože si svätý, ale aby si sa stal svätým. Chod' k svätému prijímaniu, pretože si slabý a pretože máš veľa práce. Práve preto ťa Ježiš pozýva k svätému prijímaniu: Pod'ťe ku mne všetci, ktorí pracujete a ste obťažaní, a ja vás občerstvím!“** A na inom mieste: „Sviatosť oltárna je životom nielen pre jednotlivca, ale i pre celé národy. Ponechajme sa spasiteľnému vplyvu eucharistického slnka a tvár zeme sa obnoví.“

4. augusta

Dominik, vyznávač

„Láska nehľadá svoj prospech.“

Sv. Dominik sa narodil v roku 1170 v starokastilskom meste Kalaroga v osmanskom biskupstve v Španielsku. Jeho rodičia boli Felix Guzman a Johanna z Azy. Bohabojnosť rodičov pôsobila na vnímavú Dominikovu myseľ tak, že zakrátko osvedčoval nežnú lásku k Bohu. Najprv bol vychovávaný svojím strýkom, arcikňazom; keď mal štrnásť rokov, poslali ho na vyššie školy do Valencie.

Ako študent mal najradšej knihy. Vo dne v noci v nich čítaval. Avšak jeho láska k blížnemu bola väčšia než jeho láska ku knihám. Nastal hlad. Študent Dominik dal chudobným všetko, čo mal. A keď už nemal peniaze, predal svoj nábytok, i svoje knihy a výťažok rozdal hladným. Vtedy sa knihy ešte netlačili, ale

písali rukou na kožu, boli preto drahé. Niektorí Dominikovi vyčítali, že jeho dobročinnosť je premrštená; odpovedal: „Čo na tom záleží? Mám sedieť nad týmito mŕtvymi kožami, zatiaľ čo moji bratia umierajú hladom?“

Chudobná žena sa priznala svätému Dominikovi, že pre chudobu odpadla od Cirkvi k sekte albigenských, a keby sa vrátila, že by stratila svoje miesto a nemala by sa čím živiť. Vo svojej láske k duším chcel svätec sám seba predať za otrocka, aby tak oslobodil túto ženu z bludárskeho otroctva. Avšak Boh sám pomohol a žena sa vrátila do Cirkvi.

Dominik poznal, aké škody v južnom Francúzsku zavinila sekta albigenských. Od pápeža Inocenca III. boli do južného Francúzska vyslaní citeauxský opát Arnold, dvaja cistercienský kňazi, Rudolf a Peter z Kastelnavy, a iní; bolo im uložené, aby tam kázali a ľud obracali na pravú cestu. Ale pápežským poslom a kazateľom maril prácu už ich príchod; prichádzali s veľkou družinou, vo skvostnom cirkevnom rúchu, na nádherne osedlaných koňoch. Tiež nepríkladný život mnohých kazateľov zavinil neúspech kázania medzi bludármi, ktorí lákali k sebe ľud chudobou a predstieranou prísnosťou mravov.

Dominik to všetko pozoroval a preto si vyžiadal v Ríme povolenie, aby mohol v južnom Francúzsku sám kázať a ľud získať pre katolícku vieru. Obliekol sa do chudobného rúcha a bosý, bez peňazí a bez všetkej nádhery sa vydal na apoštolskú cestu k albigenským. Pridali sa k nemu niektorí horliví kazatelia. Kedykoľvek sa konali učené hádky s albigenskými, tu Dominik vynikal učenosťou a výrečnosťou tak, že ho protivníci nazývali svojím nebezpečným odporcom. Snažil sa ich miernou cestou obracať k pravde; katolícky ľud utvrdzoval vo viere, obom však bez rozdielu preukazoval skutky milosrdenstva.

Najviac albigenský bludári vytykali katolíckym kňazom, že nenasledujú Pána Ježiša v apoštolskej chudobe. Sv. Dominik sa vzdal i dovolených majetkov, aby touto obetou získal viac duší pre Krista. Raz sa na svojich misijných cestách ubytoval v bludárskej rodine. Keď domáca pani a iné ženy pozorovali, že hosť po celú dobu nepožíval nič iné než chlieb a vodu a spával na zemi, táto evanjelizačná chudoba pôsobila na nich tak, že sa vzdali bludu a vrátili sa do katolíckej Cirkvi.

Aby získal čo najviac duší, kázaval niekedy i viackrát za deň. Ľudia s napätím počúvali jeho ľúbezné slová. Keď raz zostúpil z kazateľne, pýtal sa ho kňaz: „Otče, z ktorých kníh si čerpal tak krásne myšlienky?“ Svätec odvetil: „Syn môj, viac než zo všetkých kníh som čerpal z knihy lásky. Z tejto knihy sa dá naučiť všetkému.“

Láska k duším ho nútila často a často sa modliť: „Pane, zmiluj sa nad týmto úbohým ľudom! Čo bude z týchto hriešnikov?“

Dominik získal štyroch horlivých kňazov za spolupracovníkov a zamýšľal založiť rád, prispôsobený vtedajším časovým potrebám, ktorý by pestoval vedu i rozjímavý život. Odobral sa v roku 1215 do Ríma, aby si vyžiadal potvrdenie nového rádu. Ale jeho úmysel sa nevydaril. Bolo už toľko rozmanitých reholí, že sa nezdalo prospešné zakladať nové rády. Práve zasadaajúci lateránsky snem vydal príslušný zákaz. Dominik však nestrácal myseľ; zaumienil si vyčkať na príhodnejšiu dobu. Vtedy sa zoznámil Dominik s Františkom Assiským. Obaja zakladajúci nové rády si takpovediac rozdelili svet medzi sebou. František chcel obnoviť ľudstvo úplnou chudobou a sebazapieraním. Dominik však chcel napraviť svet poučovaním ľudu a oživovaním viery.

V roku 1216 vykonal zasa cestu do Ríma; tento ráť bol jeho rád od Honoria III. potvrdený. Rád sa nazýval „Kazateľským rádom“.

Dominik konal svoje apoštolské cesty peši, bosý, majúc batoh na chrbte, v ruke pútnickú palicu. Kedykoľvek zbadal nejakú osadu, pokľakol, pomodlil sa za jej obyvateľov. Jeho zbožnosť bola vrúcna. Keď sa rád rozšíril po všetkých kresťanských krajinách, Dominik konal prvú valnú schôdzu. Ustanovil úplnú chudobu základom rádu, prehlásil seba i svojich bratov za žobravých mníchov, zamietol ponúkané majetky a rozdal doterajší majetok rôznym ženským kláštorom.

Na apoštolskej ceste ochorel v bolonskom kláštore; bratia mu pripravili lôžko. On však zamietol všetko pohodlie a ľahol si ako obyčajne v rehoľnom odeve na podlahu, na ktorej bolo rozprestreté hrubé rúcho. Potom dal zvolať novicov a napomínal ich, aby Boha milovali a verne sa pridržali rehoľných pravidiel. „Zachoval som,“ povedal, „neporušenosť tela až do tejto chvíle; snažte sa i vy pestovať čistotu; zotrvaťte v pokore a v dobrovoľnej chudobe; majte na pamäti, že Bohu slúžiť - je panovať.“ Potom sa dal položiť na zem posypanú popolom a opásal sa železnou reťazou; tak zosnul v Pánovi, vo veku 51 rokov 6. augusta 1221.

5. augusta Posvätenie chrámu Panny Márie Snežnej

Slávnosť posvätenia štyroch hlavných rímskych chrámov, ktoré sú zároveň biskupskými chrámami pápeža (baziliky: lateránska, sv. Petra, sv. Pavla a Panny Márie Snežnej), sa koná v rímskej liturgii v celej Cirkvi. Tieto biskupské svätyne najvyššieho pastiera v stredisku kresťanstva sú materskými chrámami všetkých katolíckych svätých. Výročnou oslavou ich posvätenia sa zdôrazňujú posvätné putá, ktoré nás spájajú s metropolou cirkvi.

Rímska svätyňa Panny Márie Snežnej, zvaná Mária Maggiore (je to najväčšia mariánska bazilika) je monumentálnym a dejinne najpamätnejším pomníkom božského materstva Panny Márie. Svojím pôvodom siaha do Konštantínovej doby. Za pápeža Sixta III. (431-440) bola velebne prestavaná a na oslavu prehlásenia článku viery o božskom materstve na efezskom sneme (431) Bohorodičke zasvätená (432). Koncom 4. storočia v nej bolo vybudované napodobenie betlehemskej jaskyne narodenia Pána a preto sa tiež táto svätyňa nazýva „S. Maria ad praesepe“ (pri jasličkách). Je to teda rímsky Betlehem. Názov Panny Márie Snežnej alebo Liberiovej baziliky sa pripína k (neskoršej) zbožnej povesti, že za pápeža Liberia (352 až 366) Panna Mária patríciovi Jánovi zvláštnym znamením ukázala, kde má postaviť zamýšľaný chrám, na ktorý chcel, ako bezdetný, venovať svoj majetok. Dňa 5. augusta v noci pokryl sneh časť Eskvilinu, kde teraz stojí bazilika. Mariánsky velehrám Mária Maggiore je v liturgii významnou svätyňou, do ktorej na hlavné sviatky v duchu putujeme (na Vianoce, Veľkú Noc a v kántrové stredy).

**„Čo ste urobili jednému z týchto najmenších...“
(Mt25,40)**

Osvald, syn northumberského kráľa Ethlfreda, bol svojimi rodičmi vychovaný k pohanstvu. Keď bol Ethelfred počas vojny s kráľom Edvinom v roku 616 porazený a zabitý, utiekol Osvald do Škótska a tam našiel útočisko. Vo vyhnanstve spoznal Kristovu vieru, priľnul k nej a prijal svätý krst. Zatiaľ sa stal i northumberský kráľ Edvin kresťanom a jeho príklad nasledovali mnohí veľmoži i poddaní. Avšak po jeho smrti v roku 633 opanovali Northumbriu pohanský mercijský kráľ Penda a britský panovník Ceadval, ukrutný nepriateľ kresťanských Anglosasov. Tu nastala mladistvej cirkvi v tejto ríši zlá doba. Nepriatelia sužovali obyvateľstvo, vyhánali kresťanských kňazov a borili svätyne. V tejto tiesni sa northumberskí kresťania zomkli a povolali na pomoc proti ukrutným votrelcom Osvalda. Osvald ochotne prijal vyzvanie, vrátil sa do vlasti, a všade bol s nadšením vítaný ľudom. Za krátky čas zhromaždil malé, ale odhodlané vojsko a postavil sa mu na čelo, aby trýznenému obyvateľstvu zjednal pokoj a pomohol kresťanskej viere k víťazstvu nad pohanmi. Neďaleko starej rímskej pomedznej stene sa Osvald ocitol so svojimi vernými bojovníkmi pred ohromným nepriateľským vojskom, ale spoliehajúc sa na Boha, dal do zeme zaraziť kríž, postavil sa pod neho a obrátiac sa k vojakom zvolal: „Pokľaknime všetci a prosme všemohúceho Pána zástupov, aby v tomto spravodlivom boji posilňoval naše ramená a pre svoje milosrdenstvo nás opatroval proti pyšným a ukrutným nepriateľom nášho ľudu.“ I vykonali bojovníci zbožnú modlitbu a vrhli sa na mocnejšieho nepriateľa. Kristov kríž im bol heslom a získal im slávne víťazstvo. Kráľ Ceadval padol v tejto bitke a vojsko sa dalo na útek. Tak sa stal Osvald pánom v Northumbrii.

Nastúpiac na kráľovský trón sa Osvald horlivo staral o zvelebenie Kristovho náboženstva vo svojej ríši. Volal do Northumbrie zo Škótska a Írska kresťanských kňazov, ktorí hlásali ľudu svätú vieru a viedli ich na cestu bohabojnosti. Najznamenitejší z týchto misionárov bol škótsky mních Aidam, ktorý prijal biskupské svätenie a s preveľkým prospechom pracoval na Pánovej vinici v tejto zemi.

Ľud nazýval zbožného kráľa Osvalda „štedrou rukou“, on sám hovorieval, že je Božím almužníkom. Raz sa zišlo pri kráľovských dverách mnoho chudobných, čakajúcich na dary. Kráľ práve zasadol za stôl a boli prinesené ryby – lebo bol veľkonočný čas – na strieborných misách. Služobníci oznamovali, že prichystané dary sú rozdané a že ešte zástupy núdzných čakajú na almužnu; tu kráľ rozkázal, aby prichystané pokrmy boli ihneď rozdelené, a keď pokrmy ešte nestačili, nariadil kráľ, aby boli strieborné misy rozbité na kusy a po kusoch rozdané medzi ľud. Biskup Aidam, ktorý bol prítomný, uchopil kráľovu ruku a povedal: „Kiež táto ruka nikdy nezotlie!“

V bitke pri Maserfielde bol Osvald 5. augusta 642 obkľúčený a ťažko ranený. Umierajúc zvolal: „Bože, zmiluj sa nad dušami mojich bratov!“ Surový víťaz dal mŕtvemu useknúť hlavu, nohy i ruky a poviesil

ich na bojisku na kôl. Brat a Osvaldov nástupca na tróne Osvy preniesol tieto ostatky a pochoval ich s veľkou slávou v dvoch svätyniach. Legenda hovorí, že ruky štedrého kráľa boli ešte po storočiach zachované neporušené.

6. augusta **Premenenie nášho Pána Ježiša Krista** **Pamiatka sv. mučeníkov Xysta a druhov**

Tajomná oslava „Syna človeka“ na hore Tábor pred jeho vykupiteľským utrpením bola predzvesťou víťazného zmŕtvychvstania a nanebovstúpenia. Bolo to mohutné vzplanutie božského Slnka pred nastávajúcim pohltením v tmách utrpenia a smrti. Vtelený Syn Boží dal za významných okolností prežiť svojmu božstvu clonu ľudskej prirodzenosti, aby potvrdil trom apoštolským svedkom neskoršieho getsemanského poníženia pravdu predpovedaného víťazstva i zasľúbenej oslavy.

Svätí Otcovia pokladali Premenenie za jeden z najväčších divov, ktorým bolo overené božské synovstvo Ježiša Krista.

Cirkev chová k vznešenému tajomstvu táborskej oslavy Pána hlbokú úctu. Vo východnej liturgii sa oslavuje Premenenie Pána tento deň od 5. storočia. Je to popredný z letných východných slávností, starobyľý sviatok Krista-Kráľa.

V rímskej liturgii bol tento sviatok zavedený ako zásľubná (votívna) slávnosť na poďakovanie za odvrátenie hrozacej muslimskej pohromy, keď turecké voje, zmocniac sa Carihradu, boli odrazené zásluhou svätého Jána Kapistrána pri bašte západného kresťanstva (Belehrade) 22. júla 1456. Túto slávnosť zaviedol pápež Kalixt III. v roku 1457.

„Ajhľa, pravý Boží muž, v ktorom niet lesti.“ (Jn1,47)

Garcia Moreno študoval v roku 1854 v Paríži. Hájl síce katolícku vieru, ale nežil podľa nej. Keď raz v reči potieral nepriateľa Cirkvi, odpovedal mu jeden z nich: „Vaše dôkazy sú pádne; ale vy sám považujete svoje náboženstvo za príliš obtiažne a neplníte jeho povinnosti, práve tak ako my. Kedy ste bol naposledy na spovedi?“ Garcia Moreno sa zarazil. Avšak nehneval sa, naopak, z vďačnosti stisol svojmu odporcovi ruku a povedal: „Dnes máte ešte pravdu, zajtra však už nie! Dávam vám svoje čestné slovo.“ Ešte v ten deň šiel k sv. spovedi a od tej doby bol vzorným katolíkom.

Keď vyštudoval, stal sa advokátom vo svojej vlasti v Equadore. Bojoval proti slobodomurárskej vláde. Svojou spravodlivosťou a láskavosťou si tak získal dôveru ľudu, že bol zvolený za prezidenta republiky.

Hoci bol neúnavne verejne činný, nezanedbával vnútorný život. Jeho predsavzatia, napísané vlastnou rukou, sa našli v modlitebnej knižke: **„Každé ráno sa budem modliť zvlášť o milosť pokory. Každý deň pôjdem na sv. omšu, budem sa modliť ruženec a prečítam si kapitolu z ‚Nasledovania Krista‘. Stále budem myslieť na Božiu prítomnosť, zvlášť pri reči, aby som ovládal svoj jazyk. Nikdy nebudem o sebe hovoriť, iba aby som sa priznal k svojim chybám a nedostatkom. Pri všetkom jednaní nechcem mať nič iného pred očami než väčšiu slávu Božiu.**

Bol dobročinný až do krajnosti. Manželka mu raz povedala: „Bolo by na čase, aby si raz usporiadal reprezentačnú hostinu.“ Odpovedal: „Už som usporiadal.“ „A kde?“ „V nemocnici som pripravil hostinu pre chudobných.“

Pretože zakročil proti nevere, bol nenávidený od tých, ktorí si dávajú meno liberáli, slobodomyselní. Hájl sa takto: „Nevera sa vystatuje, že je slobodomyselná. Avšak pýtam sa, kde a kedy popriala nevera slobodu katolíkom? **Mojím heslom je: sloboda všetkému, len nie zlu.**“

Ľud Morenu miloval a zvolil si ho v roku 1875 opäť za prezidenta republiky. Ale slobodomurárska lóža prehlásila, že Garcia sa nedožije svojho znovunastolenia. Vtedy Garcia napísal svojmu priateľovi list: „Chystá sa na mňa zákerná vražda. Som šťastný, že budem môcť zomrieť pre vieru. S Bohom! Dovidenia v nebi!“ Dňa 5. augusta mu bolo oznámené, že nasledujúci deň vznikne revolúcia. Povedal: „Som pripravený objaviť sa pred Božou tvárou!“ Celú noc prebdel na modlitbách; ráno šiel do kostola na sv. omšu a k sv. prijímaniu. Keď vychádzal z kostola, bol napadnutý a prebodnutý dýkou. Jeho posledné slová boli: „Boh

neumiera!“ Klesol pred sochou bolestnej Matky Božej, odpustil nepriateľom, a keď dostal od kňaza, ktorý bol narýchlo privolaný, sviatostné rozhrešenie, vypustil dušu. Bolo to 6. augusta 1875.

7. augusta

Kajetán, vyznávač

Pamiatka sv. Donáta, biskupa a mučeníka

„Neboj sa, ja ti pomôžem.“ (Iz41,13)

Sv. Kajetán sa narodil v roku 1480 v severotalianskom meste Vicenze, bol synom bohatého grófa Kašpara z Thieny v Benátsku. Študoval v Padove a stal sa doktorom cirkevného i občianskeho práva. Mal otvorenú cestu k svetským hodnostiam; bol bohatý, driečnej postavy, vynikal vzdelanosťou i uhladenými spôsobmi. Avšak Kajetána nebavil svet ani jeho sláva. Odobral sa do Ríma; tam ho pápež Július II. urobil protonotárom na pápežskom dvore.

S tromi druhmi sa Kajetán dohodol, že založí rád kňazov, ktorí budú prebývať v kláštoroch a zachovávať dokonalú chudobu. Nemali mať žiadne nehnuteľné majetky ani isté dôchodky a nemali ani o almužnu prosieť, ako robili žobraví mnísi, ale mali sa živiť iba darmi, ktoré im poskytnú dobrodinci z vd'ačnosti. Nemali dobrodincov vyhľadávať, ale spoliehať sa iba na Prozreteľnosť Božiu.

Úmysel založiť nový rád s tak prísnyimi pravidlami budil obdiv, ale tiež pochybnosti a odpor. Hovorili mu, že nemá pokúšať Boha a očakávať od Neho zázraky. Ale Kajetán sa odvolal na Pánove slová o nebeskom vtáctve a poľných kvetoch. Pýtal sa, či tieto slová sú už zrušené alebo či Boh prestal byť verný vo svojich sľuboch? Pápež Kliment VII., keď mu boli predložené stanovky nového rádu, zvolal: „Takúto vieru so nenašiel v Izraeli.“

Prozreteľnosť Božia bdela nad Kajetánom. Keď vojsko Karola V. drancovalo Rím, vtrhli vojaci tiež do kláštora v nádeji, že je tam ukrytého veľa zlata. Kajetán a jeho druhovia boli zatvorení do žalára. Pokojne sa tam modlili cirkevné hodinky. Jedného dňa ich započul španielsky dôstojník a vstúpiac k nim rozkázal, aby boli ihneď prepustení.

Kam teraz? Dali sa na cestu, každý mal len breviár a kríž. Istý priaznivec im zaobstaral čln, na ktorom šli k Ostii. Tam bola zakotvená loď a kapitán domnievajúc sa, že sú v člne nepriatelia, dal po ňom vystreliť z dela. Rehoľníci však vyviazli bez úrazu a kapitán, spoznajúc ich, velebil Božiu Prozreteľnosť a ponúkol im svoje služby. V Ostii sa zišli s vyslancom benátskej obce; ten ich poprosil, aby s ním išli do Benátok. Tam rozvinuli bohatú apoštolskú činnosť.

Boh odmenil Kajetánovu dôveru i zázrakmi. Jeden spolubrat mal na nohe tak nebezpečnú ranu, že mu mala byť odrezaná noha. Kajetán požiadal lekára, aby operáciu odložil na nasledujúci deň. Navečer pobozkal chorému ranu, požehnal ju znakom sv. kríža, napomenul ho k dôvere v Božiu Prozreteľnosť a k vzývaniu sv. Františka. Sám sa za neho po celú noc modlil. Na druhý deň lekári s údivom pozerali, že chorá noha je úplne zahojená.

Sv. Kajetán hovorieval: „**Ak budeme hľadať Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť, nepochybujem, že všetko ostatné, čo potrebujeme k zachovaniu života, bez našej zvláštnej starosti nám bude pridané.**“

V roku 1547 v Neapoli ochorel na smrť. Lekári mu radili, aby neležal na tvrdom lôžku, ale aby sa odobral na pohodlnejšiu posteľ. Kajetán odpovedal: „Spasiteľ umrel na kríži; nechajte ma teda aspoň na popole umrieť!“ A dal sa položiť na podlahu posypanú popolom. Zomrel 7. augusta 1547.

8. augusta

Cyriak, Largus a Smaragdus, mučeníci

Trason, bohatý rímsky mešťan, mal troch priateľov, sv. Cyriaka, Larga a Smaragda, po ktorých posielal podporu v peniazoch a potravinách kresťanom, pracujúcim v nádherných Diokleciánových kúpeľoch, pretože neľudskí dozorcovia s kresťanmi odsúdenými k tejto práci kruto nakladali. V ošetrovaní úbohých kresťanov zvlášť vynikal Cyriak, pochádzajúci z rodiny vyššieho dôstojníka. Preto pápež Marcellin posvätil Cyriaka na diakona. Avšak títo horliví kresťania boli chytaní a sami donútení k ťažkej práci na stavbe. Raz zbadali kresťana Saturnia, ako klesal pod svojím bremenom. Ihneď sa ho ujali a žiadali dozorcovi, aby im za

neho uložil dvojnásobnú prácu. Toho času Cyriak uzdravil svojou modlitbou niekoľko slepcov vrátiac im zrak.

Keď o tom počul cisár Dioklecián, žiadal Cyriaka, aby uzdravil jeho chorú dcéru Arhemiu. Cyriak, uzdraviac ju, ju vyučil pravdám Kristovej viery, a pýtal sa jej, či verí v Krista. Odpovedala: „Áno, verím a žiadam o krst.“ I bola pokrstená; Dioklecián z vďačnosti za dcérino uzdravenie prepustil z väzenia všetkých troch väzňov. Tí sa opäť venovali službe kresťanom, pracujúcich na stavbe kúpeľov. Ale keď sa Dioklecián odobral do Nikomédie, boli Cyriak, Largus a Smaragd na rozkaz prefekta Karpasia zajatí. Karpasius pri výsluchu vykrikoval na Cyriaka: „Počkej, ty šedivec, ja z teba urobím mladíka.“ A rozkázal mu liať na hlavu varenú smolu. Potom boli všetci traja ešte s inými dvadsiatimi s'atí mečom. Ich mučeníctvo sa kladie do roku 303. (Iní udávajú rok 309.) Sv. Cyriak sa počíta do zboru štrnástich pomocníkov.

Tajomstvo sily

Damián Deveuster sa narodil 3. januára 1840 v Tromello pri Mechlíne v Belgicku. Bol to bystrý chlapec a nedal sa. Keď sa učil francúzsky, posmievalo sa mu niekoľko Valónov. „Tým som vyplatil pravítkom,“ písal domov.

Keď mal osemnásť rokov, mal šťastie zúčastniť sa na misiách. Rozhodol sa, že vstúpi do kláštora. Rodičia nechceli súhlasiť, pretože už tri deti obetovali Pánu Bohu. Raz navštívil s otcom svojho brata Pamfila, ktorý bol v družine najsvätejších S'fdc. Tam prosil tak úpenlivo otca, aby mohol zostať, že napokon otec súhlasil, a Damián sa už domov nevrátil. „Tak aspoň bude matke ušetrená bolesť lúčenia,“ povedal.

Bol prijatý len ako rehoľný brat. Brat Pamfil ho žartom naučil niekoľko latinských slov a viet. Výsledok bol tak prekvapujúci, že bol Damián pripustený k štúdiám.

Do zámorských misií sa dostal „náhodou“. Jeho brat mal odísť ako misionár na Sandwichské ostrovy. Keď už bolo všetko pripravené i lístky kúpené, ochorel na týfus. Damián prosil predstavených, aby mohol ísť namiesto brata on, „aby tak neprepadli peniaze za cestovný lístok“.

Medzi obyvateľmi Sandwichských ostrovov prepuklo malomocenstvo. Aby sa choroba nerozšírovala, boli na rozkaz vlády všetci malomocní dopravení na ostrovček Molokai a každý styk so zdravými im bol zakázaný. Bolo to veľmi kruté opatrenie, bol to však jediný prostriedok, aby bola nákaza vyhladená.

Život vyhnančov na ostrove bol presmutný. Kto sa ich ujme? P. Damián sa ponúkol dobrovoľne. „Chcem sa s týmito úbohými obeťami nákazy dať pochovať zaživa.“ Ako choroba malomocenstva zohavuje telo, je známe. Horšia však bola mravná bieda; v zúfalstve stratili chorí všetku mravnú oporu. P. Damián sa stal otcom malomocných; bol im lekárom, kňazom, sudcom, murárom, tesárom, hrobárom. Sám postavil cez 300 domčekov a zbil 1500 až 1800 rakiev. Staral sa im o živobytie, ale tiež ich tešil a obveseľoval. Malomocní nezostali necitliví k takej láske; mali k nemu neobmedzenú dôveru. Mravný stav sa zlepšoval.

Koľko ho to stálo obetí! Sám píše: „Bolo mi spočiatku ťažko zvyknúť si na vzduch presýtený nákazou. Raz som slúžil spievanú sv. omšu. Myslel som, že sa zadusím a že musím odísť, aby som sa nadýchol čerstvého vzduchu; ale premohol som sa. Teraz som už otužilejší. Predsa však sa ma ešte zmocňuje odpor, keď počujem spoveď malomocného, ktorého rany sú plné červov. Keď zaopatrujem chorého, bývam často v rozpakoch, keď nevidím miestečko, na ktoré by som mohol dať sväté pomazanie.“

Takto pôsobil P. Damián dvanásť rokov, až sa i u neho ukázala prvá známka nákazy. Po štyroch rokoch choroba dovŕšila skazu.

I anglikánski duchovní z kazateľníc hlásali jeho chválu. Keď sa ho jeden z nich v liste pýtal, čo je tajomstvo jeho sily k tak hrdinským skutkom, odpovedal P. Damián: „**Jedine stále prítomnosť Ježiša Krista v Oltárnej Sviatosti a denné požívanie nebeského chleba mi dodáva sily k vytrvalosti.**“

P. Damián zomrel 16. apríla 1889.

9. augusta

**Ján Mária Vianney, vyznávateľ
Vigília sv. Vavrinca, mučeníka
Pamiatka sv. Romana, mučeníka
„Láska je zhovievavá, dobrotivá.“**

(1Kor13,4)

Ján Vianney sa narodil 8. mája 1786 v osade Dardilla pri Lyone. Jeho rodičia boli roľníckeho stavu. Otec bol vážny a prísny muž, matka bola ušľachtilá a zbožná. Mali 6 detí. Ján zakrátko vynikal láskou k modlitbe. Keď pásal dobytok, pripevnil si mariánsky obrázok na strom a modlil sa pred ním. Mal túžbu stať sa kňazom. Pre svoje slabé nadanie bol spočiatku terčom posmechu spolužiakov. Až keď spoznali jeho nefalšovanú zbožnosť a šľachetnosť, zamilovali si ho. Po dvoch rokoch šiel do Lyonu. Pri záverečnej skúške neobstál, mal byť prepustený a len na odporúčenie farára Balleye bol znovu skúšaný a prijatý do kňazského seminára. I tam pri posledných skúškach vážali predstavení, či ho pripustia k sväteniu, lebo jeho vedomosti sa im zdali príliš skromné. Generálny vikár sa pýtal: „Je Vianney zbožný?“ Odpovedali: „Je.“ „Nuž, bude pripustený k sväteniu; milosť Božia nahradí, čo sa mu na vedomostiach nedostáva.“ I bol Vianney dňa 9. augusta 1815 vysvätený.

Nastúpil na kaplánske miesto v Ecully; tamojší farár Balley, jeho priaznivec a učiteľ, si ho sám vyžiadal za kaplána. Ecullskí obyvatelia k Jánovi ľnuli od doby, keď tam bol ako chlapec a študujúci mládenec. K jeho spovednici prichádzali ľudia v zástupoch. Jeden z prvých spovedajúcich sa bol jeho vlastný farár. Balley a Vianney spoločne konávali kňazské modlitby a určili sa každý mesiac jeden deň pre duchovné cvičenia. Závodili v sebezapieraní a vo cnostiach. Žili tak umŕtvene, že farníci podali k administrátorovi biskupstva žiadosť, aby bol obom kňazom doporučený menej prísny spôsob života. Po skorej smrti Balleya bol Vianney ustanovený farárom v Arse.

Mnohí si predstavujú svätcov ako fanatikov s prísnu tvárou alebo ako smutných zádumčivcov so sklopenou hlavou. Ako vypadajú v skutočnosti? Niekoľko obrázkov zo života sv. farára z Arsu:

Jeden kňaz ho prosil: „Milý pán farár, dovoľte mi slúžiť sv. omšu vo vašom kostole?“ „Najdôstojnejší pane, ľutujem len, že nie je sviatok Božieho narodenia, aby ste mohol slúžiť tri.“

Jeho kaplán bol dlho vzdialený. Sv. farár ho privítal slovami: „Ach, milý priateľ! Aká to radosť, že ste predsa prišiel. Premýšľal som často, že zavrnutí musia byť veľmi nešťastní, pretože sú odlúčení od dobrého Boha, keď už človek toľko vytrpí, keď nie sú prítomní tí, ktorých má rád.“

Dieťa mu k sviatku podalo kyticu. Sv. farár povedal s prívetivým úsmevom: „Milé dieťa, tvoja kytica je pekná, ale ešte krajšia je tvoja duša.“

Raz sa stretol s bohatým protestantom. Svätec nevedel o jeho viere a hovoril s ním o našom Pánovi a o svätých spôsobom ako obyčajne robieval, totiž s najväčšou vrúcnosťou svojho srdca. Nakoniec mu vtisol do ruky medailónik. Tu povedal protestant: „Dávate medailónik kacírovi. Teda aspoň z vášho stanoviska som kacírom. Dúfam však, že bez ohľadu na rôznosť viery budeme raz obaja v nebi.“ Dobrý farár vzal muža za ruku, pozrel na neho zrakom, v ktorom sa javila jeho živá viera a vrúcna láska a hovoril k nemu s hlbokým citom vrelej sústrasti: „Ach, priateľu, budeme len vtedy tam hore spojení, ak sme spojení na zemi; smrť v tom vôbec nič nezmení. Kam strom padne, tam zostane ležať.“ „Pán farár, ja sa spolieham na Krista, ktorý povedal: ‚Kto vo mňa verí, má život večný.‘“ „Ach, priateľu, náš Pán povedal tiež ešte niečo iné. Povedal, že ten, kto nepočúva Cirkev, má byť považovaný za pohana. Povedal, že má byť len jedno stádo a jeden pastier, a hlavou tohto stáda urobil sv. Petra.“ Nato pokračoval mäkkším a dojemnejším tónom: „Priateľu, nie je dvojaký spôsob ako slúžiť nášmu Pánovi; je len jeden, ktorý je dobrý; každý nech slúži Jemu tak, ako On chce, aby sa mu slúžilo.“ Po týchto slovách sa dobrý farár vzdialil a nechal stáť tohto človeka preniknutého spasiteľným nepokojom, predchodcom milosti Božej, ktorá ho neskôr primäla, že sa stal katolíkom.

Sv. farár si niekedy dovolil i jemný vtíp. Brat Atanáš mu po návrate z cesty rozprával, že sa kôň potkol a zhodil ho do priekopy. Dobrý farár mu prejavil svoju sústrasť a dodal: „Priateľu, sv. Anton nikdy nespadol z voza; mali by sme to tiež robiť ako on.“ „A ako to robil sv. Anton?“ „Chodieval vždy peši.“

„Zbožná“ osoba, ktorá mala už veľa ostatkov svätých, prosila ešte o nové. Svätec jej s úsmevom odpovedal: „Urobte si sama nejaké.“

Istá žena ho unavovala príliš dlhou rečou. Vianney sa pýtal: „Milá pani, ktorý mesiac hovorievate najmenej?“ „Neviem.“ Vianney nato: „Poviem vám to. Vo februári lebo to je najkratší mesiac.“

V júli 1859 Vianney zoslabol. 29. júla bol ešte 16 hodín v spovednici. Unavený sa vrátil domov, prijal zbožne sväté sviatosti a krátko nato, dňa 4. septembra 1859 o druhej hodine ráno, zomrel. Ľudia sa hrnuli do jeho chudobného príbytku, aby sa obrázkom alebo krížom dotkli nebožtíkových rúk, alebo aby uchvátili niečo z predmetov na pamiatku. Vianney bol pochovaný vedľa spovednice v kaplnke sv. Jána Krstiteľa. V roku 1914 bol zapísaný medzi blahoslavených a v roku 1925 medzi svätých.

10. augusta
Vavrinec, mučeník
Jasám vo svojich bolestiach!

Sv. Vavrinec (Laurentius) bol rodom Španiel, syn Oroncia a Paciencie. V mladom veku prišiel do Ríma a bol od cnostného a vzdelaného kňaza Sixta vyučený v kresťanskej viere. Tento Sixtus (čiže Xystus) bol zvolený za pápeža a prijal Vavrince do počtu siedmich rímskych diakonov. Ako diakon prislúhoval pápežovi pri oltári, hlásal Božie slovo, konal iné služby diakonského úradu, hlavne sa staral o chudobných a chorých, bol ustanovený správcom cirkevného majetku.

Keď vzniklo prenasledovanie kresťanov za cisára Valéria, bol Sixtus chytený a uvrhnutý do žalára. Cestou do väzenia za ním pribehol Vavrinec a preliavajúc horké slzy začal k nemu hovoriť: „Kam ideš, otče, bez svojho syna? Kam kráčaš, kňaz, bez svojho diakona? Nikdy si nevstupoval k oltáru bez svojho sluhu a teraz chceš konať svoju obeť bezo mňa? Čo sa ti na mne nepáčilo? Či som neplnil dosť svedomito svoje povinnosti? Ved' som mal s tebou podiel pri rozdávaní sviatostí, a teraz nechceš, aby som mal podiel na vyliatí tvojej krvi?“ Sixtus odpovedal: „Milý synu, neopúšťam ťa. Ja ako starec mám ľahší boj, ale teba, mládenec, čaká ťažká skúška; tuhší boj, ale taktiež slávnejšie víťazstvo. Neplač! Po troch dňoch ma budeš nasledovať, zatiaľ vezmi všetky cirkevné poklady a rozďaj chudobným!“ Pápež Sixtus bol sťatý mečom.

Vavrinec zobral všetok cirkevný majetok, predal i drahocenné bohoslužobné nádoby a rozdal utržené peniaze chudobným a chorým. Cisársky námestník, domnievajúc sa, že Cirkev má veľké poklady, ktoré Vavrinec ukrýva, vyzval ho, aby ich bez odkladu vydal cisárovi. Vľúdne a úlisne povedal: „Vy kresťania si sťažujete, že sa s vami nakladá kruto. A čo robíte pre vlast'? Hľa, cisár je teraz zapletený do vojny s Perziou, peniaze nemá, štát potrebuje peniaze a o vás kresťanoch je známe, že pri obeti používate zlaté nádoby, že pijete svätené víno zo strieborných pohárov a že pálite sviece na zlatých svietnikoch. Váš Boh, ktorého židia ukrižovali, nerazil peniaze, žil v chudobe, vás povzbudzoval k chudobe a napomínal dávať cisárovi, čo je cisárovo. Vydajte mi všetky svoje poklady a uspokojte sa s tým, že budete bohatí dobrými skutkami.“ Nato Vavrinec vľúdne odpovedal: „Áno, nezapieram. Cirkev je bohatá a nikto na celom svete nie je nad ňu bohatší; cisár nemá vo svojom paláci také poklady ako ona. Tiež neváham ti ich ukázať: žiadam o lehotu troch dní, aby som mohol všetko usporiadať a ukázať ti.“ Námestník radostne súhlasil a tešil sa, že uvidí množstvo zlata a striebra.

Vavrinec zatiaľ zhromaždil všetkých kresťanských chudobných, chorých, mrzákov, starcov, vdovy a siroty. Potom pozval námestníka, aby si prišiel pozrieť cirkevné poklady. Ukázal mu množstvo chudobných a povedal: „Hľa! Toto sú poklady našej Cirkvi; to je naše zlato, perly a šperky, ktoré som ti sľúbil ukázať a dať. Nehnevaj sa, ak si čakal iné! Vez, že zlato, po ktorom dychtíš, je hynúcim statkom, prameňom premnohého zla. Sú však i statky nehynúce, cnosti a dobré skutky. Vezmi tieto naše poklady, staraj sa o ne, tým obohatíš seba, rozmnožíš slávu rímskeho mesta a cisárovo bohatstvo.“ Sklamany námestník vykričkol zlostne: „Zlosyn! Túto očividnú potupu kruto potrestám. Viem, že vy kresťania bažíte po smrti; ale ty nezomrieš rýchlo! Nie, chcem, aby si zahynul pomalou smrťou a tým bolestnejšou.“ Na námestníkov rozkaz bol Vavrinec spútaný a odvláčený na Viminalský pahorok na Tiburskej ceste.

Potom bola na vladárov rozkaz zapálená hranica a keď zostala len hromada žeravého uhlia, bol mučeník priviazaný na železný ražeň a položený na ohnivé uhlie, aby bol zvolna upálený. Mladý mučeník ležal na žeravom uhli ako obetný baránok; ohnivá žiara prenikala jeho kožu, svaly, krv i kosti a pôsobila mu hroznú bolesť. Vavrinec znášal muky ticho, zmužilo a radostne. Keď už bolo na jednej strane telo napoly uškvarené, povedal námestníkovi: „Daj ma obrátiť! Na tejto strane som už dosť upečený.“ A keď sa tak stalo, hovoril mu po chvíli: „Teraz je moje telo dostatočne upečené; ak máš chuť, jedz!“ Potom prosil Boha, aby sa sväté evanjelium viac a viac šírilo po všetkých krajinách; takto trpel, modlil sa a dokončil svoj život dňa 10. júla 258. Z rímskych mučeníkov bol už vo staroveku najviac ctený a oslavovaný.

11. augusta
Tiburc a Zuzana, mučeníci
„Sväté meno bez svätých skutkov je neužitočné.“
(Salvián)

Svätý Tiburc žil v Ríme v cirkevných službách, prospieval veriacim a obrátil slovom i príkladom mnoho pohanov na vieru. Navštevoval väzňov, tešil zarmútených, posilňoval slabých vo viere a karhal vlažných a odpadlíkov.

Akýsi Torkvát, ktorý bol od neho pokrstený a tiež sa nazýval kresťanom, žil vtedy v Ríme veľmi ľakomyseľne. Leñošil, naháňal sa po zábavách, bol neviazaný v rečiach i skutkoch a nedbal na pôsty, modlitby a služby Božie. I došiel k nemu Tiburc a vážne mu dohovárať, aby žil, ako sa na kresťana patrí. Nehodný Torkvát naoko sľúbil, že sa polepší, hneď však potom z pomstychtivosti udal Tiburca u pohanského sudcu. Aby potom nebolo o ňom rozhlásené, že je udavačom, požiadal, aby bol spolu s Tiburcom zajatý a pohnaný na súd. Keď sa tak stalo, pýtal sa sudca Fabián najprv Torkváta: „Kto si?“ Ten odpovedal: „Som kresťan, na vieru ma obrátil Tiburc.“ Tu zvolal Tiburc: „Nepokladal som a nepokladám ťa za pravého kresťana, lebo nežiješ po kresťansky. Takýchto ľudí Kristus neuznáva za svojich učeníkov.“ Pohanský sudca sa snažil lichotením a hrozbami Tiburca odvrátiť od Krista, a keď videl, že jeho úsilie je márne, rozkázal posypať podlahu žeravým uhlím a povedal: „Tiburcio, teraz voľ! Buď obetuješ bohom, alebo musíš po tomto uhlí kráčať bosými nohami.“ Tiburc neváhajúc, ihneď si vyzul obuv, prežehnal sa znakom kríža a dal sa kráčať po žeravom uhlí, bez toho, že by si ublížil. Potom zvolal k sudcovi: „Poznaj z toho, že jediný pravý Boh je Boh kresťanov, ktorému sú všetky stvorené veci podrobené.“ Sudca pričítal tento div kúzlam a odsúdil Tiburca na smrť mečom. Rok smrti je 295.

Origenes píše: **„Božiemu menu sa rúha a je vinný, že sa mu i iní ľudia rúhajú, nielen ten, kto rúhavo hovorí, ale každý, kto sa volá kresťan, pričom bezbožne žije, a tiež dáva hriechmi rečami i skutkami blížnym príčinu, že sa tiež rúhajú Bohu a Ho urážajú.“**

Preto učia svätí Otcovia, že **hriechy kresťanov sú ťažšie a trestuhodnejšie než hriechy neveriacich, ktorí nepoznajú pravého Boha.**

Zuzana bola dcérou vznešeného Rimana Gabinia, ktorý bol snáď spriaznený s cisárom Diokleciánom. Gabinius mal brata Kája, ktorý bol pápežom od roku 285 do roku 296. Keď Gabiniovi zomrela manželka, vstúpil do cirkevných služieb a bol svojím bratom vysvätený za kňaza. Zuzana nadobudla vedením svojho otca Gabinia a svojho strýka Kája značné vedomosti a skvela sa všetkými kresťanskými cnosťami.

Raz ju uvidel cisár Dioklecián; zaumienil si ju dať Galeriovi Maximinovi za manželku. Keď jej to otec Gabinius a strýko Kájus oznámili, povedala rozhodne: „Nikdy nechcem pohana! Ďakujem Bohu, že mi dal poznať Kristovu vieru.“ Raz prišiel prostredník k Zuzane a chcel ju podľa vtedajšieho zvyku pobožkať; ale Zuzana sa od neho odvrátila hovoriac: „Čo som doteraz nedovolila žiadnemu človeku, to tým rozhodnejšie odopieram modloslužobníkovi.“ Keď sa zdráhala vojsť do sobáša s pohanom, bola udaná na súde, že je kresťanka. Bola uvrhnutá i s otcom do väzenia. Prišiel k nej pohanský kňaz, aby ju odvrátil od Krista; doniesol so sebou zlatú Jovišovu modlu a vyzval Zuzanu: „Nuž, poklož sa a obetuj bohu, ako robí i cisár.“ Ale Zuzana zvolala: „Chráň Boh, aby som sa dopustila takej ohavnosti,“ a zrazila rukou sošku zo stola na zem. Bola odsúdená na smrť a sťatá vo vlastnom dome v ten istý deň ako sv. Tiburc v roku 295. Jej otec bol umučený nasledujúci rok.

12. augusta Klára, panna Svet alebo Kristus?

Sv. Klára (Svetlá, Jasná), dcéra zámožných rodičov Favorina Skiffa a Hortulány, sa narodila v roku 1193 v meste Assisi. Už v mladosti túžila, aby sa Bohu páčila. Lepšie pokrmy odkladala a dávala ich potajomky chudobným. Pod vrchným odevom nosila kajúce rúcho.

Žila v pomeroch, aké sú pre dievčinu najpríjemnejšie. Jej rodičia boli vážení šľachtici; vynikala krásou a nadaním. Svet ju lákal a sľuboval rozkošný život. Ona však videla sv. Františka, ako opustil bohatstvo a radosti sveta a našiel svoje šťastie v Kristovej chudobe. Počula jeho kázanie: „I svetáci musia raz, keď umrú, opustiť svoje bohatstvo. Pokoj duše, ktorý dosiahneme obetami, prevyšuje všetky radosti sveta, nepominie ako ony a nezanecháva horkosti.“

Na Kvetnú nedeľu v roku 1212 sa Klára odobrala s niekoľkými dôvernými družkami do kostolíka Porciunkuly pri Assisi a bola tam od sv. Františka a jeho bratmi s horiacimi sviečkami uvítaná. Odložila drahocenné rúcho, prijala drsný rehoľný odev a bola zatiaľ odovzdaná do ochrany mníšok benediktínok

v blízkom kláštore. Klárini rodičia a príbuzní si mysleli, že Klára bola vlákaná do kláštora podvodne, alebo že šla do kláštora z mladistvého nerozumu. Vytýkali jej, že robí hanbu svojmu rodu, a snažili sa ju presvedčiť, aby kláštor opustila. Neskôr si zaumienili ju z kláštora uniesť násilím. Vrazili do kláštora, ale Klára hľadala útočisko v chráme, držala sa oltára a zvolala odhodlane: „Kto z vás sa odváži odlúčiť ma od Kristovej lásky? Som Kristova nevesta a iného ženicha si nežiadam.“ Tak rozhodný odpor útočníci nečakali; tiež si spomenuli na útočiskné práva chrámu; viediac, že porušenie tohto práva býva trestané kliatbou, odišli. Ku Kláre sa pripojila i jej sestra Anežka. Nové rozhorčenie sa zmocnilo príbuzných. Vybrali 12 mužov, aby aspoň Anežku z kláštora násilne vyviedli. Keď sa jej chopili, ale Anežka plakala a volala na Kláru: „Pomôž mi sestrička, a nedopusť, aby som od Krista bola odlúčená!“ Klára pribehla a keď ju útočníci uvideli, odišli naprázdno.

František získal pre Kláru, Anežku a iné nábožné panny a vdovy, ktoré sa prihlásili, opustený chrám sv. Damiána i so susedným domom; upravil dom na kláštor a tak vznikla ženská rehoľná družina, pre ktorú František napísal pravidlá.

Klára križovala svoju vôľu poslušnosťou a pokorou. Raz na Zelený štvrtok rozjímala o utrpení Pána a bola vo vytržení. Dva dni tak zostala a bez toho, žeby jedla. V sobotu sa jej napokon jedna zo sestier odvážila povedať: „Milá matka, náš otec vám rozkázal každý deň niečo zjesť; kde je teda vaša poslušnosť?“ Na slovo poslušnosť sa svätá Klára prebudila a ihneď sa vrátila k svojmu zamestnaniu.

Čím viac je človek očistený od náklonnosti k svetu, tým jasnejšie môže oceniť a posudzovať i veci pozemské. Tak i k sv. Kláre chodili mnohí pre radu, a obdivovali múdrosť jej odpovedí.

Raz k nej prišla bývalá priateľka, ktorá sa vydala v domnienke, že bude šťastná. Avšak zmýlila sa; jej muž bol nemravný a zlý. Teraz prišla pre radu a útechu ku sv. Kláre. Svätica jej ukázala, že sa i za týchto okolností môže stať dokonalou a dôjsť k pokoju. Radila jej, aby vo všetkom plnila mužovu vôľu, vytrvalo sa modlila a deti kresťansky vychovávala. Pohľad na vernú manželku a cnostné deti, že iste obráti otcovo srdce. Priateľka poslúchla a skutočne vytrvalou láskou muža obrátila.

Niekoľko krát trpela sv. Klára bolestnou chorobou, avšak nikdy nestratila svoju miernosť a veselosť. Pred smrťou ju navštívil pápež Innocenc IV. a dal jej generálnu absolúciu. Keď pápež odišiel, povedala svätica: „Aký krásny je tento deň pre mňa! Sestry moje, aký je Boh dobrý a milosrdný! Dnes som vo sv. prijímaní prijala do svojho srdca Kráľa kráľov. Pán neba i zeme sa spojil so mnou, biednym stvorením.“

Klára predchádzala sestry najlepším príkladom; slúžila im ochotne, ošetrovala chorých, za studených nocí obchádzala ich lôžka, aby ich prikryla teplými prikrývkami, umývala nohy tým, ktorí sa vrátili zo zbierky almužien. Nevynášala sa nad svoje sestry; ak spozorovala na niektorej skleslosť alebo zármutok, dohovárala jej láskavo a tešila ju. Sama žila prísnejšie než sestry, o chlebe a vode, odpočívala na holej zemi alebo na raždí, vôbec konala skutky sebazáporu tak prísne, že i sv. František ju napomínal, aby vo všetkom zachovala múdru mieru.

Anežka, dcéra kráľa Přemysla Otakara I., sa nadchla apoštolskou františkánskou chudobou a založila v Prahe kláštor „Na Františku“.

Raz vtrhli Saraceni ako spojenci cisára Bedřicha II. až do assiskej krajiny. Rehoľné sestry sa prenáramne naľakali. Klára sklúčená chorobou ležala na lôžku. Vstala, vzala z chrámu schránku s velebnou Sviatosťou, odniesla ju, aby ju uchránila pred zneuctením, a modlila sa za odvrátenie hroziaceho nebezpečenstva. Modlitba bola vypočutá. Saraceni utiekli.

Klára chorľavela 22 rokov, nebola nikdy bez telesných bolestí, ale znášala ich trpezlivo hovoriac: „Ako môže človek nariekať, keď pohliadne na Ukrižovaného?“ V roku 1253 pocítila, že sa blíži koniec jej života. Rehoľnice plakali, Anežka, jej rodná sestra, nariekala, že má zostať sama; Klára jej prorocky povedala: „Tvoj čas ešte neprišiel, ale nie je ďaleko.“ Klára modliac sa hovorila: „**Uberaj sa, duša moja, s dôverou z tohto sveta! Neboj sa! Máš dobrého vodcu. Ten, ktorý ťa stvoril a vykúpil, ťa prijme.**“ Skonala 11. augusta 1253.

13. augusta

Hippolyt a Kassián, mučeníci

Svätý Hippolyt bol rímsky kňaz. Upadol do bludu Nováta a Novaciána. Ale zakrátko spoznajúc svoju chybu blud odvolal, ľutoval ho a vyznal svoju pravovernosť. Počas prenasledovania kresťanov bol Hippolyt poslaný do Porta, mesta v ústí Tibery; cestou stretol kresťanov, ktorí sa ho pýtali: „Koho sa máme pridŕžať,

Kornélia či Novaciána?“ Hippolyt odpovedal: „Vystríhajte sa bludu Novaciána ako moru! Zostaňte verní svojej viere! Ó, ako ľutujem pohoršenie, ktoré som dal.“

Jeho smrť je opísaná takto: Vybrali dva najbujnejšie kone, priviazali ich k sebe dlhým povrazom a doprostred pripevnili Hippolyta za nohy. Kone hnali po miestach prerastaným krovím a bodľáčím. Tak bol Hippolyt roztrhaný.

Sv. Kassián bol v Akvileji vysvätený na biskupa. Odobral sa na sever, aby hlásal Kristovu vieru, a usídlil sa v Saeben (južne od mesta Brixen v Tyrolsku) a potom neďaleko odtiaľ na mieste, kde teraz leží mesto Klausen. Tam obrátil veľký počet ľudí ku Kristovi. Avšak modloslužobníci prepadli raz zbor kresťanov a chytiac Kassiána ho vrhli do väzenia. Z väzenia bol síce tajne vyslobodený, ale vidiac, že nemôže v kraji zdarne konať apoštolské dielo, zaumienil si ísť do Ríma, aby si u pápeža vyžiadal nové pôsobisko. Cestou sa zastavil v Imole pri Bologni a vidiac, že mesto je osídlené modloslužobníkmi, zostal tam, aby šíril kresťanskú vieru.

Tento krát obrátil svoju zreteľ na mládež. Zriadil školu pre chlapcov, učil ich počiatkom vedomostí, ale pritom ich učil tiež hlavným pravdám kresťanskej viery, hovoril im o Bohu, o Kristovi a o vykúpení, povzbudzoval žiakov ku cnostiam a opisoval im ošklivosť hriechu. Jeho žiaci, synovia pohanských rodičov, neboli vždy vďační k svojmu učiteľovi. Ale Kassián nikdy nedal najavo omrzelosť.

Keď vzniklo prenasledovanie kresťanov za cisára Diokleciána, mnohí chlapci poštvaní svojimi pohanskými rodičmi sa dopúšťali nezbedností, a Kassián ich musel trestať. Sudca preto pohnal Kassiána pred súd a vyniesol tento rozsudok: „Kassián, ktorý zvádza žiakov ku kresťanstvu, bude im vydaný, aby ho mučili podľa svojej vôle.“ Zvedení chlapci, ktorých bolo asi dvesto, vrhli sa na svojho učiteľa, strhali z neho šaty a priviazali ho k stĺpu; potom posmievajúc sa mu ho tĺkli školskými doskami do hlavy, bodali ho ostrými kovovými písadlami, ktorými sa vtedy písavalo na tabuľkách, potiahnutých voskom. Čoskoro bolo jeho telo rozbodané a zaliate krvou. Po dlhom a bolestnom utrpení Kassián vypustil dušu okolo roku 303.

Všedný hriech

Radegunda pracovala v chlieve pri dobytku na zámku Wellenburg. Vedľa zámku bol ústav, kde boli malomocní. Je známe, ako malomocenstvo znetvoruje človeka. Radegunda však premáhala prirodzený odpor, navštevovala týchto úbohých chorých a nosievala im pokrmu, čistila a obväzovala ich rany, tešila sklúčených a povzbudzovala ich k odovzdanosti do Božej vôle. Jej slová padli na úrodnú pôdu, pretože jej príklad pôsobil mocne na úbohých chorých.

Avšak závistlivé slúžky ju obžalovali u pána, že odnáša z jeho majetku bez dovolenia, hoci dávala z toho, čo si sama ušetrila. Jedného dňa ju stretol pán na ceste do ústavu. „Čo to nesieš v koši?“ pýtal sa jej prudko. Ona ustrašená povedala: „Mydlo a hrebeň na čistenie chorých.“ Pán uveril a tak ušla pokarhaniu. Ale Boh svoju sväticu potrestal pre tento všedný hriech.

Krátko potom šla opäť do ústavu. V lese, ktorý je medzi zámkom a nemocnicou, bola prepadnutá vlkami a zle pohryzená. Keď sa nevracala, poslali za ňou niekoľko mužov; tí ju našli v kaluži krvi a doniesli ju do zámku. Tam po troch dňoch zomrela v roku 1340. Keďže ju ľud hneď začal čtiť ako sväticu, bola nad jej hrobom postavená kaplnka.

Všedný hriech nie je maličkosť. „Máme sa varovať i ľahkého hriechu, pretože uráža Pána Boha, privádza na človeka časné tresty a môže viesť k ťažkému hriechu.“ (Katechizmus)

14. augusta

Vigília nanebovzatia Panny Márie

Pamiatka sv. Euzébia, vyznávača

Letom sa rozšírila správa, že sv. Euzébius, duchaplný palestínsky kňaz, vykonával svoj úrad horlivo a neúnavne hlásal Kristovu vieru i pri prenasledovaní. Cisárov námestník Maxencius si dal Euzébia predvolať a vyzval ho: „Voľ si, čo chceš! Buď obetuj nesmrteľným bohom alebo, ak sa budeš zdráhať, dám ťa za živa upáliť.“ Euzébius odpovedal: „Je proti Božiemu zákonu i proti rozumu klaňať sa drevu a kameňu.“ Námestník povedal: „Vy kresťania ste svojhlaví ľudia; smrti dávate prednosť pred životom,“ a dal Euzébia natiahnuť na škripec a jeho telo škriabať železnými hrebeňmi.

Staručký Euzébius hrdinsky znášal tieto muky a modlil sa: „Pane, Ježišu Kriste, Tebe patríme, či sme živí alebo mŕtvi!“ Touto nezlomnou statočnosťou popudený Maxenc rozkázal, aby ho drábi viedli na upálenie. Keď Euzébius pokojne kráčal na smrť, divil sa námestník: „Nemôžem pochopiť, že tak zatvrdnuto a odhodlane ideš na smrť. Rozmysli si to a darujem ti život!“ Euzébius vedel, že cisár Dioklecián vtedy ešte nevydal nijaký zákon proti kresťanom, a odvolal sa k cisárovi. Maxenc dal Euzébia odvieť do žalára a písal cisárovi list: „Pane, bol ku mne privedený človek, ktorý tupí nesmrteľných bohom a prehlasuje, že sa im nebude klaňať ani vzdávať úctu tvojemu obrazu a menu.“

Cisár zavelil, aby bol Euzébius predvedený. Jeden z radcov poznamenal: „Pane, ak uvidíš toho človeka a budeš počuť jeho slová, budeš na svojej myslí omámený a zmenený.“ „Akože?“ pýtal sa cisár. „Ten človek že by dokázal zmeniť moju myseľ?“ „Nielen tvoju myseľ, ale i zmýšľanie všetkého ľudu,“ znela odpoveď. Cisár rozkázal, aby bol Euzébius privezený do Nikomédie. Euzébius bol predvedený pred cisára a všetci prítomní boli jeho zjavom zarazení; Euzébius bol ctihodný muž. Celá postava nezložená mučením budila úctu, v tvári bolo vidieť láskavosť i odhodlanosť. Cisár Dioklecián dlho hľadel na velebného muža a povedal mu vľúdne: „Starček, neboj sa, rád by som ťa zachránil!“ Euzébius odpovedal: „Nečakám záchranu od ľudí, ale od svojho Boha. Ty, cisár, vynikáš síce mocou a dôstojnosťou nad všetkých ostatných ľudí, ale predsa si smrteľný človek. Nebojím sa vyznať, čo som vyznal už skôr: Som kresťan a klaniam sa jedinému pravému Bohu.“ Cisár, obrátiac sa k Maxenciovi, povedal: „Nenachádzam žiadnu vinu na tomto človeku; veď hovorí, že sa klania Bohu.“ Maxencius hovoril: „Nemýľ sa, cisár! Euzébius nemyslí na nesmrteľného Joviša, ale myslí nejakého Krista.“ Cisár rozkázal: „Vezmi tohto starca; nechcem ho súdiť; urob s ním, čo sa podľa zákonov patrí.“ Maxencius ešte raz vyzval Euzébia, aby sa zriekol Kristovej viery; a keď Euzébius neposlúchol, dal ho Maxencius popraviť mečom. Rok smrti asi 290.

Krivé podozrievanie

Alypius bol žiakom a priateľom sv. Augustína. Bol zrejme naklonený k podozrievaniu, lebo sv. Augustín o ňom píše, že Boh mu dal poučenie, aby v budúcnosti nesúdil podľa zdaní.

Jedného dňa sa Alypius prechádzal pred súdnym palácom a študoval reč, ktorú mal mať. Blízko neho sa pokúsil zlodej sekerou preraziť železné tyče, ktorými bol zamrežovaný peňažníkov dom. Zlodej bol vyrušený ľuďmi, odhodil sekeru a utiekol. Alypius zahŕúžený v myšlienkach, nič z toho nespozoroval, videl sekeru, vzal ju do ruky a prehliadal si ju. Vtom prišli ľudia, ktorí hľadali zlodeja, a keďže videli Alypia so sekerou, odvedli ho k sudcovi.

Po ceste sa stretli s vysokým úradníkom, ktorý Alypia osobne poznal. Pýtal sa, čo sa deje, a Alypius mu rozprával, čo sa mu prihodilo. Úradník šiel s ním, aby podľa možnosti dokázal mládenčovu nevinu. Alypius si spomenul na muža, ktorého videl na mieste činu, ale nevedel, že by mal v úmysle kradnúť. Šli práve popri dome tohto muža. Pred domom sedelo dieťa. Úradník vzal sekeru, ukázal ju dieťaťu a pýtal sa: „Nevieš, komu patrí táto sekera?“ Chlapček hneď živo odpovedal: „To je naša sekera, ja ju dobre poznám.“ Ešte niekoľko otázok a bolo jasne dokázané, kto je pravý zlodej a Alypius bol prepustený.

15. augusta

Nanebovzatie Panny Márie „Kto mňa vyzná pred ľuďmi...“

Maksim, mučeník, zomrel v roku 434. Keď ariánsky kráľ Hunnerich prenasledoval v Afrike kresťanov, bolo v Kartagine uväznených sedem bratov. Kresťania navštevovali statočných vyznávačov a posilňovali sa ich vierou a statočnosťou. Nad tým sa rozhneval kráľ a dal rozkaz, aby boli bratia dopravení na loď a loď na šírom mori zapálená. Mučeníci sa tešili a cestou k moru spievali: „Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!“

Najmladšieho z bratov, ktorý bol ešte dieťaťom, chcel sudca v poslednej chvíli zachrániť. Povedal mu: „Milé dieťa, prečo sa ponáhľaš na smrť. Nechaj tých ostatných a počúvaj moju radu. Zachrániš si život a dostaneš prístup do kráľovho paláca.“ Avšak chlapček odpovedal: „Nikto ma neodlúči od môjho svätého vychovávateľa Liberáta a od mojich bratov. S nimi chcem byť tiež mučený a s nimi dúfam, že dosiahnem večnú slávu. **Keby som zaprel Ježiša, i On by ma zaprel, lebo povedal: ,Kto ma zaprie pred ľuďmi, toho**

i ja zapriem pred svojím Otcom, ktorý je na nebesiach; a kto mňa vyzná pred ľuďmi, toho i ja vyznám pred svojím Otcom, ktorý je na nebesiach.“

Po tomto vyznaní boli bratia dopravení na loď a loď zapálená. Keď však oheň znovu a znovu zhasol, boli svätí mučeníci utlčení veslami.

16. augusta

Joachim, otec bl. Panny Márie, vyznavač

Sv. Joachim a sv. Anna boli podľa podania rodičmi Panny Márie. Meno Joachim znamená „príprava na Pána“, meno Anna znamená „milostná, láskavá“. V evanjeliách nemáme o nich žiadne správy. Apokryfné prvoevanjelium sv. Jakuba poskytuje tieto správy: „Manželia Joachim a Anna zachovávali Boží zákon bez úhony, boli vzorom manželov. Svoje časné majetky – výťažok svojho pastierskeho zamestnania – rozdeľovali na tri diely; časť obetovali jeruzalemskému chrámu, druhú chudobným a tretiu užívali na svoje potreby. Nemali však deti. Raz chcel Joachim obetovať v jeruzalemskom chráme a kňaz neprijal jeho obetu, pretože nemal deti, čo bolo považované za Božiu kľatbu. Joachim takto pohanený odišiel s ľútosťou z chrámu. Ale ťažko skúšaná dôvera staručkých manželov bola odmenená; ich modlitby boli vypočuté. Boh ich obdaril dcérou, ktorej dali meno Mária. Po troch rokoch ju odviedli do Jeruzalema, aby bola vychovávaná pri chráme pod správou kňazov.“ Joachim zomrel skoro, asi štyri roky po narodení Panny Márie.

Pán svojich neopúšťa

Sv. Rochus sa narodil v roku 1295 v Montpellieri v južnom Francúzsku. Jeho rodičia Ján de la Croix a matka Libera boli zámožní a bohabojní; vychovávali mladého Rocha, ktorého si po dlhšom bezdetnom manželstve vyprosili od Boha, v bázní Božej. Keď mal Rocho 12 rokov, otec ochorel; na smrteľnej posteli povedal svojmu synovi: „Odchádzam zo sveta, aby som vzal svoju odplatu. Odkazujem ti všetok svoj majetok; vynakladaj ho na dobré účely.“ Keď i matka zomrela, Rochus robil, čo mu otec nakázal, dával chudobným pokrmy a šatstvo, ujímal sa opustených vdov a sirôt, dával veno chudobným nevestám a podporoval každého, kto pomoc potreboval. Zostal mu už len nehnuteľný majetok a Rochus, odovzdajúc ho do správy svojho strýka, zaumienil si vykonať púť do Ríma k hrobom apoštolských kniežat. Vydal sa v chatrnom odeve na cestu Alpami, až prišiel do Talianska. Keď sa blížil k mestu Aquapendente v Toskánsku, počul, že v meste zúri mor. I zrýchlil krok, nie aby sa tomuto miestu vyhol, ale aby sa ponáhlal slúžiť úbohým chorým. Vstúpiac do mesta sa prihlásil, že bude ošetrovať úbožiacov nakazených morom. Správca Vincenc povedal: „Vidím, že si mladý a slabý, služba ošetrovateľov je obtiažna a nebezpečná. Miesto radosti je tu samý nárek.“ Ale Rochus odpovedal: „**S Božou pomocou nám nie je nič nemožné. Nebojím sa a neštítim sa žiadneho namáhania a nebezpečenstva. Túžim po korune života, ktorú dostane len ten, kto dobre bojoval.**“

Roch slúžil chorým a čím namáhavejšia bola táto práca, tým viac sa v ňom rozmáhala horlivá láska k nešťastným. Keď morová rana v meste prestala, cestoval Rochus ďalej do Ríma, kde pobudol tri roky v službe chorým. Z Ríma sa odobral do Piacenzy, kde morová rana veľmi vyčíňala. Mnohí chorí boli vynesení z domov a ležali bez pomoci na ulici. Všade bolo počuť vzdychy a bolestné výkriky. Tu mal milosrdný Roch dňom i nocou veľa práce. Obchádzajúc chorých čistil ich odporné vredy i rany, donášal im lieky, pokrmy i nápoje, tešil a posilňoval skl'účených na mysl, až sám ochorel. Jeho bolesti boli tak veľké, že kričal, nemohol sa premôcť. Aby teda ostatným chorým nebol na obtiaž, odišiel z mesta a dovliekol sa do blízkeho lesa; tam našiel polorozpadnutú chatrč, kde sa usadil očakávajúc smrť. Po chvíli začul bublanie potôčika. Cítiac páľčivý smäd, dovliekol sa k nemu a napil sa čerstvej vody. A hľa, zanedlho bolesti poľavili, zimnica ustala, opuchy na tele sa otvorili a dostal hlad. K pokrmu prišiel zvláštnym spôsobom. Nablízku prebýval zámožný šľachtic. Pozoroval, že domáci pes každodenne zanáša niekam veľkú skyvu chleba, šiel za ním a vypátral, že zviera behá do lesa a nosí chlieb do chatrče Rochovi. I ujal sa chorého a dal ho ošetrovať, až sa dokonale uzdravil.

Rochus sa vrátil do svojej vlasti. Hneď však v prvom mestečku, kde mal svoje majetky, bol chytený ako podozrivý tulák a vyzvedač. Stalo sa vraj tak na rozkaz strýka, ktorému kedysi odovzdal správu majetkov. Strýc ho nespoznal a tak bol Rochus uväznený a znášal rozličné príkoria, bez toho, že by prezradil svoje meno a svoj pôvod. K svojej úteche si pripomínal, že i Spasiteľ prišiel do vlastného a vlastní ho neprijali. Po

päťročnom žalárovaní Rochus spoznajúc, že sa jeho život chýli ku koncu, prial sväté sviatosti a zomrel 16. augusta 1327.

17. augusta
Hyacint, vyznavač
„Pod tvoju ochranu sa utiekame!“

Sv. Hyacint sa narodil v roku 1183 na zámku Lance pri meste Kamiene v Poľsku urodzeným rodičom, Eustachovi Odrovousovi a matke Božene. Mal brata Česlava. Obaja bratia študovali v Krakove, zrejme aj v Prahe, potom v Paríži a v Bologni. Obaja si zachovali pri štúdiách zbožnú myseľ a čistotu srdca. Keď sa vrátili z cudziny, boli vysvätení za kňazov a od bl. Vincenca Kadlubka, krakovského biskupa, boli ustanovení kanoníkmi v Krakove. Hyacint rád čítal životopisy svätých a snažil sa pripodobňovať sa im.

V roku 1220 sa obaja bratia odobrali s krakovským biskupom Ivonom do Ríma. Tam spoznali sv. Dominika a vstúpili do jeho rádu. Sv. Dominik ich sám prijal a obliekol. Hyacint a Česlav sa učili v Ríme rehoľnej kázni. Vracajúc sa z Ríma sa zastavili v Korutanoch a v Březách založili dominikánsky kláštor. Hyacint založil tiež kláštor v Olomouci a zrejme i v Znojme. Potom sa usadil v Krakove a vybudoval tam dominikánsky kláštor.

Odtiaľ sa odobral na apoštolské cesty medzi katolíkov, rozkolníkov i pohanov. Putoval do Pruska a Pomořan, do krajiny Dánov, Švédov, Nórov a Litvanov. Tieto apoštolské cesty konal peši, bez peňazí, odpočívajúc na holej zemi a živiac sa z vyžobraných almužien. Vyzbrojený neoblomnou dôverou v Božiu Prozreteľnosť, nebál sa početných nebezpečenstiev od dravej zveri, od zatvrdnutých kacírov, ani od divokých pohanov.

V Kyjeve zahájil svoju činnosť modlitbou k Božej Rodičke vediac, že na Jej príhovor nebude jeho práca márna. A skutočne dosiahol v hlavnom meste Ukrajiny štyri roky znamenitých úspechov. Priviedol množstvo hriešnikov na cestu kajúcnosti, priviedol do lona Cirkvi zástupy rozkolníkov, obrátil a pokrstil veľký počet pohanov a mohamedánov, položil základný kameň k chrámu Panny Márie a dominikánskemu kláštoru.

Pohanskí Tatári, ktorí boli postrachom celej Európy, sa v roku 1240 prihrnuli i ku Kyjevu a hnali sa útokom na mestské hradby. Hyacint slúžil práve svätú omšu, keď jeden kláštorňý brat pribehol do chrámu volajúc: „Otče drahý, utečme čo najrýchlejšie, lebo je po nás!“ I vzal Hyacint cimbórium s Pánovým Telom jednou rukou, druhou oltárnu alabastrovú sošku Panny Márie, a oblečený v omšovom rúchu vyšiel rýchlo z chrámu. Zatiaľ čo Tatári plienili a pálili domy, utiekol bez pohromy z mesta, a dostaviac sa s Božou pomocou šťastne na druhý breh rieky, prišiel do haličského kláštora, kde zanechal zachránenú sošku Panny Márie a odpočinul si.

V svätovečer Nanebovzatia Panny Márie v roku 1257 poznal svätec, že sa blíži jeho posledná hodina. Zvolal všetkých bratov a povedal im: „Najmilší synovia, Boh ma už volá a zajtra príde pre mňa najsvätejšia Panna Mária. Prosil som Ju dlho o túto milosť, aby som odišiel z tohto sveta na Jej sviatok. Vypočula ma; zajtra sa s vami už rozlúčim. Zanechávam vám na pamiatku, čo som prijal od sv. Otca Dominika. Milujte sa navzájom, majte k bratom srdce úprimné, zachovávajúc verne chudobu, pokoru a čistotu. To je moja posledná vôľa!“ Dopovedajúc tieto slová utíchol a pripravoval sa na posledný boj. Dňa 15. augusta ráno sa pomodlil ešte kňazské hodinky a prosil o poslednú útechu svätých sviatostí. Keď prijal posledné pomazanie a bratia sa za neho pomodlili, obrátil oči k nebu a začal sa modliť žalm: „V Teba, Pane, som dúfal, nebudem zahanbený naveky.“ A vysloviac verš: „Do Tvojich rúk, Pane, odovzdávam svojho ducha,“ usnul blažene v Pánovi v roku 1257.

18. augusta
Agapitus, mučeník

V roku Pána 257 po dlhom mučeníctve za prenasledovania kresťanov Aureliánom skončil sv. Agapit. Ako hovorí breviár, pochádzal z Praeneste a zomrel ako pätnásťročný chlapec. Zobrazovaný býva obklopený plameňmi. Bol niekoľkokrát bičovaný a mučený ohňom. Potom bol pohodený dravej zveri, ale keď ho šelmy ušetrili, bol sťatý.

Pápež Felix III. mu postavil kaplnku pri bazilike sv. Vavrinca. Mladistvý mučeník patrí k mučeníkom, ktorí už v starej dobe boli v Ríme najviac uctievaní. Neďaleko talianskeho mesta Palaestriny sa v sutinách jeho svätyne našli početné srdcervúce nápisy, ktorými je vyzývaný o príhovor. Svätceve ostatky sa uctieajú v Cornete, kam boli z pôvodného hrobu neskôr prenesené.

Sv. Helena vynikala driečnosťou tela a vzácnyimi darmi ducha. Rímsky dôstojník Konstancius Chlorus si ju vzal za manželku; v roku 274 sa im narodil syn Konštantín. Obaja rodičia boli pohania, ale ušľachtilí. Avšak v roku 282 sa Konstancius stal spolucisárom, prepustil svoju manželku Helenu a oženil sa s dcérou svojho priaznivca cisára Herkulea. Zavrhnutá manželka sa usadila v Trevíre.

Keď jej syn Konštantín zvíťazil nad svojimi nepriateľmi, povolal svoju matku na cisársky dvor, preukazoval jej všetku poctu, udelil jej názov „cisárovnej“ a dal na jej počesť stavať pomníky a raziť mince s jej obrazom. Vtedy šesťdesiatročná Helena prijala kresťanskú vieru. Celým srdcom priľnula ku Kristovi a stala sa vzornou kresťankou. Chrámom udelila hojné podpory, prepúšťala na slobodu zajatcov a otrokov a kresťanom preukazovala nevyčísľiteľné dobrodenia. Pritom zostala pokorná.

Helena v roku 325 podnikla púť do Svätej zeme, uctila miesto Pánovho narodenia v Betleheme, miesto ukrižovania Pána na hore Kalvária a iné sväté miesta. Zhrozila sa ohavnosti spustošenia, ktorú videla na posvätných miestach. Kázala rozbiť modlu pohanskej bohyně Venuše a pátrať po svätom kríži. S prispením sv. Makaria, jeruzalemského biskupa, našla presväté drevo kríža, nástroje mučenia i jaskyňu Spasiteľovho hrobu. Vystavala v Betleheme a na Olivovej hore svätyne a položila základ k chrámu Božieho hrobu v Jeruzaleme. Potom sa odobrala k svojmu synovi Konštantínovi, zrejme do Nikomédie, a tam zomrela v roku 328.

Ludvík Toulouský bol synom neapolského kráľa Karla II. Bol s inými šľachtickými synmi daný ako rukojemník do španielskeho zajatia. Tam boli pod dozorom drsných strážcov. Druhovia malomyselne, ale Ludvík ich tešil: **„Tým, ktorí Boha milujú, prospieva nešťastie viac než šťastie. Ludia oplývajúci šťastím ľahko zabúdajú na Boha a odcudzujú sa mu. Práve utrpením býva človek skúšaný a obrátený k Bohu. Beda tomu, koho Boh nikdy nešťastím nenavštevuje; preto nereptajme a nenariekajme, ale radujme sa, že trpíme!“**

Keď sa v zajatí, kde mal dosť slobody, cvičil v šermovaní a v jazde na koni, spadol z koňa a ublížil si tak, že nebezpečne ochorel. Zaumienil si, že ak sa uzdraví, vstúpi do rádu sv. Františka.

Po siedmich rokoch bol prepustený na slobodu. Bola mu ponúknutá neapolská koruna; tiež mu bola ponúknutá za manželku sestra aragonského kráľa. Ale Ludvík odmietol i korunu i manželstvo hovoriac: „Kráľovský trón je skvelé otroctvo. Vladár musí poslúchať ľud, ľud musí poslúchať vladára, a niekedy sa tak deje i proti Božej vôli. Mojím Kráľom je Ježiš Kristus; ak mám Krista, mám všetko, ak nemám Krista, nemám nič.“ Ludvíkov otec súhlasil až po dlhom zdráhaní, aby sa Ludvík vzdal následníckych práv. Ludvík bol vysvätený za kňaza, ale jeho horúca túžba ešte nebola splnená. Chcel vstúpiť do rádu sv. Františka.

Pápež Bonifác VIII. ustanovil Ludvíka toulouským biskupom. Ludvík odmietal túto dôstojnosť a podrobil sa pápežovej vôli, až keď mu bolo povolené, aby mohol najprv vstúpiť do rádu sv. Františka. Keď bol na ceste do Toulousu, prichystali mu bratia vo Florencii v kláštore komnatu ozdobenou kobercami, gobelínmi a znakmi Francúzska i Neapolska. Ale sotva ich Ludvík uvidel, nechcel vstúpiť hovoriac: „Vzdal som sa kniežacej hodnosti a nemám na svete iného dedičstva než kríž Ježiša Krista. Odneste tie zbytočnosti, ktoré nepatria chudobnému rehoľníkovi, ak chcete, aby som pobudol u vás ako brat medzi bratmi.“

Jednému rehoľníkovi uložil, aby mu vytkol každý poklesok. Raz tento brat vytkol Ludvíkovi akúsi chybu pred mnohými svedkami nešetným spôsobom. Prítomní hostia sa nad tým pohoršili, Ludvík však povedal: **„Poklesok nás má zarmútiť, pokarhanie však tešiť. Pochlebovač nám rozpráva len veci lahodné, ale priateľ hovorí i veci nemilé a protivné, aby nás napravil.“**

Keď ťažko ochorel, pomodlil sa Zdravas Mária a povedal: „Zakrátko umriem a dúfam, že Panna Mária bude mojou pomocnicou v hodine smrti.“ Zomrel v roku 1297.

19. augusta
Ján Eudes, vyznávač
„Otec, učiteľ a apoštol úcty k Pánovmu Srdcu.“

V čase keď zúrila u nás tridsaťročná vojna (1618-1648), i vo Francúzsku bola veľká mravná i náboženská bieda. Ľud bol nevedomý a surový, šľachta bezuzdná, kňazstvo zanedbané. Hrozilo nebezpečenstvo, že zem bude korisťou bludárov, kalvinistov a jansenistov.

Boh sa nad ľudom zmiloval a poslal mu niekoľko svätých mužov pre záchranu duší. K nim patrili Ján Eudes.

Ján Eudes sa narodil 14. novembra 1601 v osade Ri v seezskej diecéze v Normandii. Jeho otec bol ránhojičom. Prvé vyučovanie mal Ján u jezuitov v Caense. Spolužiaci ho už vtedy nazývali „nábožným Eudesom“. Keď vyspel, zamietol ponúkaný sobáš. Bol vysvätený na kňaza a vstúpil do kongregácie oratoriánov, ktorej zakladateľom bol Berulle. Tam konal Ján 20 rokov misie s apoštolskou horlivosťou. Ale keď uvidel, že oratoriáni nekonajú jeden zo svojich hlavných úloh, zriaďovanie seminárov, opustil so zvolením bayeuxského biskupa d'Angennesa túto kongregáciu a založil dňa 25. marca 1643 novú kongregáciu pod názvom „Kongregácia Ježiša a Márie“, viac známu od názvom „Eudistov“. Ich úlohou bolo zakladať semináre a konať misie.

Prostriedok, ktorým obnovoval duše, bola úcta a láska k Srdcu Pána a Panny Márie. Najprv šiel sám do školy týchto Srdc a z nich načerpal pokoru a lásku.

Jeho pokora bola nelíčená. Hovorieval: „Ukážte mi človeka skutočne pokorného a poviem vám, že je svätý; ak je veľmi pokorný, je veľmi svätý.“ Sám seba mal za nič. Podpisoval sa „Úplné nič“. Modlieval sa ako sv. Filip Nerejský: „Pane, varuj sa ma! Lebo som schopný ešte dnes ťa zraďiť a všetky možné hriechy urobiť, ak ma neuchováš svojou milosťou!“

Z pokory vyrástla nebojácnosť. Nebál sa nikoho, ani kráľa nie. Keď sa pri svätej omši dvorania nechovali zbožne, hneď po sv. omši im to v kázaní Eudes verejne pred kráľom vytykal. Z pokory vypučala vytrvalosť. A tú potreboval pri svojom veľkom diele. Bol osočovaný a podozrievaný. Od kráľovského dvora bol na dobu šiestich rokov zavrhnutý. Nepriatelia ho nazývali antikristom. Áno i jeden biskup o ňom povedal, že patrí na šibenicu. Keď priatelia vyzývali svätca, aby sa hájil, odpovedal: „Ježiš však mlčal.“

Z lásky k Ježišovmu srdcu vytryskla horlivosť pre spásu duší. Bolelo ho, že je tak veľký nedostatok hlásateľov Božieho slova, zvlášť na vidieku medzi nevzdelaným ľudom. Raz povedal: „Hľa, v Paríži je toľko doktorov teológie! Pôjdem tam a poviem: ‚Poďte, doktori! Horí, oheň pekelný horí, poďte a pomôže hasiť!‘“

Pri misiách sa stalo, že sa mnoho zblúdených dievok a žien obrátilo. Eudes však vedel, že pri všetkej dobre vôli zasa padnú do nerestí, ak nebudú vytrhnuté z príležitosti k hriechu a ak nebudú chránené a vychovávané k pracovitému životu. Preto založil ženskú kongregáciu známu pod menom „Družina dobrého Pastiera“, ktorá vykonala nesmierne veľa dobrého k záchrane ohrozených dievok.

Vo všetkom videl Božiu vôľu. „To je zlé počasie,“ hovoril mu istý kňaz. „Ako to vravíte, brat? Zlé? To je počasie Božie,“ povedal Eudes.

Okrem neúnavnej misionárskej práce napísal 21 spisov; najdôležitejšie sú: „Život a učenie Kristovo“, „Dobrý spovedník“.

Vo vysokom veku ochorel horúčkou a chystal sa na smrť. Pýtali sa ho, či sa bojí smrti: „Veru mám dosť príčin báť sa, avšak dúfam v Božie milosrdenstvo a v príhovor Panny Márie.“ „Monstra te esse matrem“ volal, t. j. „Ukáž sa byť matkou!“ Keď prijal sviatosti, zomrel dňa 19. augusta 1680.

20. augusta **Bernard, opát a cirkevný učiteľ**

Bernard sa narodil v roku 1091 vo Fontaigne (pri mestí Dijone v Burgundsku). Jeho otec bol rytier Tecelin, matka Aletha, rodená Montbar. Otec Tecelin, keďže bol zamestnaný na burgundskom dvore, zveril starostlivosť o výchovu detí manželke. Bernard od mladosti javil milosrdnú lásku k chudobným; tiež sa snažil prospievať v cnostiach a mierniť svoju prirodzenú živosť. Raz ochorel prudkou bolesťou hlavy. Istá žena ho začala liečiť, ale Bernard, keď zbadal v jej rukách poverčivé lieky a pomôcky, zahnal ju od seba. Vzdelal sa v básnictve a v rečníctve na chatillonskej kláštornej škole.

Vyrástol na krásneho mládenca. Mal ohnivé oči, vábnu tvár, pekne urastenú postavu. Ale jeho čistota doteraz neutrpela. Vrátiac sa z Chatillonu domov, trochu zvlažnel. Raz sa pozeral so záľubou na driečnu dievčinu, ktorej zvodná krása ho na chvíľu upútala. Pocítil v sebe prudké, dosiaľ nepoznané pohnútky, ale ihneď sa spamätal; bežal k rybníku, potiahnutému slabým ľadom, a skočil do neho, aby uhasil zmyselný oheň.

Keď Bernardovi zomrela matka, zaumienil si, že dá svetu zbohom a že sa zasväti Bohu. Pridali sa k nemu jeho štyria bratia. Bernard si zaumienil vstúpiť do cisterciáckeho kláštora v Citeaux, kde sa zachovávali pravidlá sv. Benedikta s pôvodnou prísnosťou. Šiel sa rozlúčiť s otcom. Starý rytier Tecelin zanariekal, keď počul Bernardovo prehlásenie. Bernard však premohol cit bolesti, dostal od otca požehnanie a odišiel so svojimi bratmi. Na zámockom nádvorí sa stretol so svojim najmladším bratom Nivardom. Bernard mu povedal: „Hľa, braček, tento zámok a všetky statky budú tvojím dedičstvom.“ Nivard povedal: „Vy si teda beriete nebo a mne nechávate zem? Aj, to by nebolo spravodlivé delenie.“ I nedal sa prehovoriť a pripojil sa Bernardovi a ostatným bratom.

V roku 1115 bol Bernard menovaný za opáta a poverený úlohou vybudovať kláštor v pustom údolí rieky Auby. Bolo to močiarovité údolie, obklopené nepreniknuteľnými lesmi. Cez všetky prekážky tu mladý opát zriadil prostý kláštor. Ponuré údolie nazval Jasné údolie (latinsky: Clara vallis, francúzsky: Clairveaux). A cisterciácky kláštor pod svätcovým vedením premenil skutočne divoké údolie v Jasné údolie, odkiaľ sa svetlo hrdinských cností šírilo ďaleko po celej zemi. Kázeň v tomto kláštore bola neobyčajne prísna. Svätec stále rozširoval okruh svojej činnosti. Žil jedinej myšlienke, oživiť ducha a mravy prvých storočí v Cirkvi. Pracoval slovom i perom. Dobrá povest' sv. opáta prenikala do všetkých zemí západnej Európy. Kňazi i svetskí veľmoži ho volili za rozhodcu vo svojich sporoch, kniežatá a cirkevní hodnostári ho prosili o radu v rôznych potrebách. Svätec neohrozene pozdvihoval svoj hlas na obranu pravdy a spravodlivosti, mal vždy útechu pre trpiacich, pomoc pre utláčaných, radu pre pochybujúcich. Hlavnú starostlivosť venoval hriešnikom.

Počas rozkolu po smrti pápeža Honorio II. v roku 1130 bol nútený opäť opustiť kláštornú samotu a prispieť zmietanej lodičke Cirkvi. Počas zmätku spôsobenému protipápežom Anaklétom II. zahájil svätec obrovskú akciu k odprataniu rozkolu, ktorá sa nezmazateľne zapísala do dejín Cirkvi 12. storočia. Sv. opát bol dušou všetkých konaní, ktorými bola po rokoch krutých búrok a zmätkov vrátená Cirkvi jednota a svornosť. Svätcova vážnosť vyrástla do tej miery, že sám pápež Inocenc II. mu predkladal k riešeniu otázky, týkajúcej sa duchovnej obnovy správy a mravov duchovenstva i ľudu. V roku 1140 sa sv. opát zaslúžil o odstránenie zmätkov, spôsobených bludnou náukou presláveného majstra filozofie a bohoslovía Abaelarda, i búrok vyvolaných Arnoldom Brescijským. V roku 1145 bol povýšený na pápežský rehoľný stolec svätcov odchovanec Bernard z Pisy, ktorý prijal meno Eugen III. Pápež nepodnikal nič, pokiaľ sa neporadil so svojím svätým učiteľom, ktorého neprestával citiť ako svojho duchovného otca a vodcu. Vážnosť svätého opáta bola tak veľká, že mnohí v ňom videli vlastného správcu Cirkvi. Ale svätec zostával stále skromným, pokorným, svetu odumretým mníchom a užíval si veľkú moc u pápeža len pre obnovu ducha Cirkvi. Napísal pápežovi mnoho vytýkajúcich listov, v ktorých s apoštolskou prísnosťou karhal rozličné chyby a dával rady, ako by mali pápeži zastávať svoj svätý úrad. Výsledok týchto pokynov a poučení tvorí vynikajúcu svätcovu knihu „O rozjímaní“, venovanú Eugénovi III. Keď v roku 1144 dobyli Saraceni Edessu, hlavnú baštu kresťanského jeruzalemského kráľovstva, zahájil už päťdesiatštyriročný svätec, chorobami a prísnou rehoľnou káznou vysilený, zdanlivo polomŕtvy, veľkolepú akciu pre novú križiacku výpravu. Vydal sa na cesty a s nadľudskými obeťami rozdúchal obrovský zápal pre záchranu Svätej zeme. V roku 1147 bol povolaný pápežom na cirkevný snem do Trevíru a krátko potom na remešský snem, kde bol dušou všetkého jednania. Svätý Bernard bol na vrchole slávy, ktorej sa po celý život úzkostlivo vyhýbal. Na sklonku svojho života zakúsil však ešte mnoho bolestných skúšok, hlavne keď sa križiacka výprava pre nesváry a nejednotnosť vodcov skončila nešťastne. K tomu pristúpili i krivdy niektorých vlastných odchovancov. Svätec ďakoval Bohu, že mu bolo dané na konci životnej dráhy mnoho trpieť, nakoľko videl v tých skúškach dôkaz Božej lásky. Ustavičnými pôstmi, žalúdočnou chorobou, nočným bdením a nadľudskými námahami na ďalekých cestách bol svätec tak vysilený, že napokon smrteľne ochorel a 20. augusta 1153 v kruhu svojich rehoľných druhov odovzdal svoju svätú dušu do rúk Pána. Dožil sa 62 rokov.

„Blahoslavení chudobní duchom.“

(Mt5,3)

Pius X., predtým Jozef Sarto, sa narodil 2. júna 1835 v mestečku Riese v tarviskej diecéze v severnom Taliansku. Jeho otec bol obyčajným sluhom. Rodičia sa museli veľmi uskromňovať, aby užívali osem detí. Rieský farár, pozorujúci Jozefovu zbožnosť a jeho vlohy, priúchal ho základom latinu a umožnil mu prijatie do gymnázia v Castelfranco. Tam dochádzal Jozef denne z Riese, 14 km cesty tam a späť. Chodieval oblečený v chudobných polosúkenných šatách, mnohokrát mu z vrecka trčalo kus chleba, ktorý si vzal na obed. Bol

milý, veselý a usilovný, vždy prvý medzi spolužiakmi. 18. septembra 1858 bol vysvätený na kňaza a 19. septembra, na sviatok Sedembolestnej Panny Márie slúžil v Riese prvú svätú omšu. Zo svojich skromných príjmov, z ktorých podporoval matku a súrodencov, sa ešte delil s chudobnými. Po 9 rokoch kaplánovania, plných neúmernej práce, bol ustanovený za farára v Salzane. Keď ho uvideli Salzania prichádzať, vychudnutého, v odratej sutane na biednom vozíku, veľa si do neho nesľubovali; až jeho prvé kázanie mu získalo srdce všetkých.

Ako farár mal svoju sestru Rosinu za gazdinú. Keď bol raz priateľ pána farára u neho hosťom, Rosina ho takto oslovila: „Dôstojnosť, ste priateľom môjho brata a práve dnes príde cestujúci obchodník s plátnom.“ „Skutočne?“ pýtal sa kňaz, lebo nevedel, čo má tá reč znamenať. Sestra pokračovala: „Pozrite, včera dostal môj brat trochu peňazí, o chvíľu všetko rozdá a nemá skoro ani košeľu. Keby ste mu dohovoriť, aby kúpil trochu plátna, snáď by vás poslúchol.“ Kňaz sľúbil a pokúsil sa pána farára prehovoriť. Ale ten sa nedal. „Hlúposti, hlúposti, to nie je potrebné,“ týmito slovami ho krátko odbil. Priateľ sa však tak ľahko nevzdal. Keď obchodník prišiel, vybral vhodnú látku, zjednával, ako býva v Taliansku zvykom, a napokon dal odstrihnúť potrebný kus. Keď bolo všetko hotové, obrátil sa na pána farára a povedal: „Toľko to stojí, Done Giuseppe, teraz plať!“ Chtiac, nechtiac musel pán farár plátno kúpiť.

V roku 1884 pápež Lev XIII., ktorému neuniklo vynikajúce pôsobenie Dona Sarta, menoval ho biskupom v Mantove. Nový biskup zostal skromným, ako bol doteraz. Žiadal, aby farári pri vizitácii nerobili žiadne hostiny. Slavobrány a podobné počty si neprial. Chcel, aby ho ľudia namiesto na nádraží vítali v kostole svätou omšou a svätým prijímaním. Hovorieval: „Neprajem si, aby sa robili zbytočné náklady, moje pranie je: spása duší!“

Po ďalších deviatich rokoch bol ctihodný biskup Sarto menovaný za kardinála a benátskeho patriarchu.

I ako patriarcha zostal chudobným ako predtým. Dve sestry a neter mu viedli kuchyňu; služobníctvo nepotreboval. Almužien dával toľko, že jeho sekretár musel tomu zabráňovať. Hovorilo sa, že i jeho biskupský prsteň niekoľkokrát cestoval do záložne.

Keď ho raz navštívil priateľ a videl, že vyťahuje zlaté hodinky, povedal: „Časy sa menia. Pamätáte sa ešte na tie strieborné hodinky, ktoré ste mali ako farár v Tombolo a ktoré tak často putovali do záložne?“ Patriarcha smutne hľadel na zlaté hodinky a povedal: „Osoba, ktorá mi hodinky darovala, mala nešťastný nápad, že dala na veko vyryť znak benátskeho patriarchu.“

Opäť uplynulo deväť rokov a kardinál Sarto odchádza do Ríma k voľbe nástupcu Leva XIII. Všeobecne sa súdilo, že pápežom bude obratný diplomat kardinál Rampolla. Božia prozreteľnosť si však vyhládala k vykonaniu svojich úmyslov Jozefa Sarta. Keď sa naň sústredila väčšina hlasov, kardinál Sarto sa dal do plaču a hovoril: „To bude moja smrť!“ Najbližší kardinál na to vtipne odcitoval slová Písma: „Je lepšie, aby jeden človek zomrel za ľud, než aby všetok ľud zahynul.“

Ako na každom doterajšom mieste, i na stolici sv. Petra sa Jozef Sarto – Pius X. - na výši, vystúpil s heslom: „Omnia instaurare in Christo. – Všetko obnoviť v Kristovi,“ a pevne stál za touto vodcovskou myšlienkou. Jeho pontifikát je obdobím prenikavých reforiem. Aby bol vo veriacich prebudený duch prvotných kresťanov, ktorí čerpali silu a nadšenie z Eucharistie, vydal Pius X. dekrét o častom a dennom sv. prijímaní. Skromnosť, v ktorej žil ako kaplán a farár, zachoval i na pápežskom stolci.

Keď hrozila prvá svetová vojna, Pius X. prosil a prisahal, aby sa ustúpilo od bratovražedných zámerov. Zomrel 20. augusta 1914.

21. augusta
Jana Františka Frémot z Chantal
„Boj je život ľudský.“
(Jób7,1)

Katolícka Cirkev ani protestantizmom nebola zbavená sily vychovať svätca. Dokazuje to sv. Jana Františka Frémot z Chantal, ktorá sa narodila v roku 1572 v Dijone. Meno Františka dostala pri birmovaní. Jej otec bol Benignus, šľachtic z Frémiotu, neskôr predseda stavovského burgundského snemu. Skoro ovdovel; usilovne sa starol o svoje tri deti, prihliadajúc hlavne na to, aby boli vzdelané a utvrdené v katolíckom náboženstve. Jana priľnula ku katolíckej viere veľkou láskou a mala odpor proti novotárom. Raz sa jej otec prel s akýmsi kalvínom, či je Kristus prítomný vo Sviatosti Oltárnej. Dievčinka Jana, ktorá hádku

vypočula, sa oborila na bludára hovoriac: „**Musíme veriť, že Kristus je vo Sviatosti Oltárnej prítomný, pretože to sám povedal. Kto tomu neverí, robí ho luhárom.**“ Kalvín ju chcel uchlácholiť a dával jej hrst cukroví, ale ona ich hodila do pece so slovami: „**Takto budú horieť v pekle bludári, pretože neveria, čo Boh povedal.**“

Vypela na driečnu pannu. Istý urodzený mladík ju požiadal o ruku, ale Jana dozvediac sa, že je kalvín, povedala: „Radšej chcem umrieť, než by som sa vydala za nepriateľa Cirkvi!“ Keď mala Jana 20 rokov, vydala sa za baróna z Chantalu, horlivého katolíka. Žila na zámku v Bourbille v šťastnom manželstve.

Mnohí sa domnievajú, že svätci nemajú boje, že takpovediac na krídlach leteli do neba. Aké nesprávne je takéto myslenie, poznáme zo života sv. Jany.

Jej manžel bol na love nepoatrným výstrelom svojho priateľa pána z Anlezy smrteľne ranený. Pani Chantalová utekala k umierajúcemu, kričala bolesťou a robila trpké výčitky tomu, kto bol príčinou nešťastia. Dostavili sa lekári. Povedala im: „Páni, pán Chantal musí byť za každú cenu zachránený.“ Tak veľmi bola nešťastná pani rozčúlená a dorážala na doktorov s takou prudkosťou, že sa neodvážili vytiahnuť guľku z tela raneného, aby snád tým neurýchlili jeho smrť.

Manžel ju povzbudzoval, aby prijala jeho smrť z Božej ruky s odovzdanosťou, avšak nadarmo. Čochvíľa vybehla z izby umierajúceho, behala chodbami a komnatami a volala k Bohu: „Pane, vezmi mi všetko, čo mám na tomto svete, len manžela mi nechaj!“ Ale Boh ho napriek tomu povolal k sebe. Kto by opísal jej bolesť! Často sa skrývala v blízkom lesíku, aby tam mohla osamote uľaviť svojmu stiesnenému srdcu a slzám dať voľný priechod. Márne sa namáhali jej príbuzní, aby ju potešili. Hovorievala: „Ach, kiež by ma nechali osamote sa vyplakať! Myslia si, že ma potešia a namiesto toho ma trápia.“ Zármútkom a bolesťou tak zostarla, že ju bolo sotva spoznať, lebo bola len kosť a koža.

Neopatrnému pánovi z Anlezy, ktorý zavinil manželovu smrť, síce odpustila, ale jej bolesť bola tak veľká, že ešte päť rokov po manželovej smrti nezniesla, aby niekto vyslovil meno toho nešťastníka. Prosila, aby sa už o ňom nehovorilo. Neskôr sa pokúsil jej duchovný vodca sv. František Saleský, zmieniť sa jej o tej veci. Vidiac však, že hovorí márne, ustal. On ako mierny a múdry vodca nechcel predbiehať milosť Božiu.

Keď mu raz svätica písala, ako jej manžel ticho zomrel, odpúšťajúc láskavo všetkým, ktorí ho urazili, sv. František použil túto príležitosť, aby pani Chantalovú pohol k zblíženiu. Opäť márne.

Rok potom sa príbuzní oboch strán znovu pokúsili o zmier. Keď svätica započula o ich pláne, krv sa jej búrila. Obrátila sa na Františka. Radil jej, aby prehovorila s pánom z Anlezy a premohla odpor pohľadom k nebesiam. Konečne zvíťazila milosť a svätica, aby sa premohla rozhodnejšie, ponúkla sa tomuto pánovi, že bude jeho novorodenému dieťaťu kmotrou. Toto hrdinské rozhodnutie urobila s veľkým sebazaprením.

Dňa 6. júna 1610 prijala Jana z rúk biskupa Františka Saleského v Annecy rehoľné rúcho. Jej príklad nasledovalo niekoľko zbožných žien a dievčat. Úlohou družiny bolo vychovávať chudobné dievčatá a starať sa o chudobných a chorých ľudí.

Ani tým neustal boj. 41 rokov trpela myšlienkou, že bude zavrhnutá.

V roku 1641 sa Jana odobrala na pozvanie francúzskej kráľovnej Anny Rakúskej do Paríža. Tam spoznala Vincenta z Paul. Bola jeho slovom a príkladom veľmi dojatá. Vracajúc sa nebezpečne ochorela v moulinskom kláštore (juhovýchodne od Paríža). Prijala sväté sviatosti a vysloviac tíško: „Už idem, Ježišu!“ skonala dňa 23. decembra 1641.

22. augusta

Nepoškvrneného Srdca Panny Márie

Pamiatka sv. Timoteja, Hippolyta a Symforiána, mučeníkov

Mučeník Timotej pochádzal z Antiochie. Mučeníckou smrťou zomrel za posledného prenasledovania začiatkom 4. storočia. Pochovaný bol vo zvláštnej hrobke v Theonových záhradách nad pohrebiskom, kde bol pochovaný svätý Pavol. Hrobka svätého Timoteja sa zachovala. Bola v nej objavená sgrafitá (výzdoba vyrytá do omietky) a vzývanie mučeníka, hlavne od antiochijských kresťanov. Mučeníkove ostatky boli neskoršie prenesené do blízkeho chrámu sv. Pavla. Sú uložené v krypte pod oltárom, kde sú ostatky sv. Pavla. Tak je druhý Timotej spojený s apoštolom národov.

Svätý Hippolyt bol umučený za cisára Alexandra. Mučeníkova bazilika bola na Insula sacra pri Ostii. V roku 455 bola zničená Vandalmi. Biskup Peter ju však znova obnovil a opatril zvláštnym nápisom.

Sv. Symforián zomrel mučeníckou smrťou v mladistvom veku v Autune (Augustodunum) v strednom Francúzsku za cisára Aurélia (270-275). Oslavuje ju slávny Venantius Fortunatus. Podľa jeho mučeníckych aktov, ktoré sa zdajú spoľahlivé, volala k nemu jeho matka pred popravisom: „Syn môj, neboj sa smrti, ktorá ťa vedie do života večného! Pozdvihni svoje srdce k nebu a k Tomu, ktorý tam kraľuje. Neodníma sa ti život, ale mení sa v lepší.“

Kórejskí mučeníci

V Kórei bolo v rokoch 1839 – 1846 umučených 75 kresťanov.

Vodcom kresťanov, ktorí trpeli vo väzení v Tai-kju, bol Ondrej Kim-kiei. Predtým viedol pustovnícky život a cvičil sa v skutkoch zbožnosti. V žalári dokázal majstrovsky povzbudiť ostatných a premenil žalár takpovediac na kláštor, že sa i pohania tomu divili.

Keď bol Ondrej vedený do Tai-kju, stretol sa pred súdnym domom so ženou, ktorá bola prepustená. Ondrej sa jej pýtal: „Prečo si oslobodená?“ „Zaprela som vieru,“ znela sklúčená odpoveď. „Tak ti ušla najkrajšia príležitosť. Čo môžeš očakávať, keď nechceš teraz zomrieť? Áno, si na slobode, ale koľko rokov budeš ešte žiť? „Je pravda, som na slobode, ale ako môžem vedieť, či dnes alebo zajtra neumriem?“ „Dobre, nie je pre teba teda tisíckrát lepšie vyvolať si dobrú smrť?“ A zakrátko priviedol ženu k tomu, že svoju slabosť ľutovala a chcela všetko napraviť. Vrátila sa s Ondrejom na súd. „Čo tu zasa chceš?“ oboril sa na ňu sudca, „veď si už prepustená!“ „Pred chvíľou som bola slabá, bála som sa bolesti, zaprela som svojho Boha. Tým som sa dopustila veľkého hriechu. Ľutujem to a preto sa vraciam. Zabite ma, ak chcete; som kresťanka viac než predtým.“ Mandarín ju dal odohnať ako bláznivú, ale ona sa znovu vrátila. Bola zviazaná a zbitá tak ukrutne, že zomrela cestou do žalára.

Ondrej musel úpieť ešte vyše roka v žalári, až bol so šiestimi inými kresťanmi sťatý.

Bl. Peter Nyou, syn horlivého kresťana Augustína (matka a sestry zotrvali v pohanstve), trinásťročný chlapec, dostal 600 rán palicou, 40 rán doskou, až mu boli dolámané kosti a až zdrapy mäsa z neho viseli. Telo samá rana, ale duša oplývala nebeskou radosťou. Peter žíznil po mučeníctve. Mučitelia zúrili vidiac jeho stálosť. Jeden z nich vzal žeravý uhoľ a rozkázal chlapcovi, aby otvoril ústa. Peter ich otvoril dokorán. Ale katan v poslednej chvíli, akoby sa zhrozil svojho zlého zámeru, odstúpil. Sudcovia sa neodvážili zabiť Petra verejne a preto ho dali potajomky obesiť 21. decembra 1839.

23. augusta

Filip Benicius, vyznávač Vigília sv. Bartolomeja, apoštola V kríži je spása

Filip Benicius pochádzal zo šľachtického rodu Benizzov vo Florencii. Narodil sa dňa 15. augusta 1233. Práve v ten deň vznikol vo Florencii rád servitov. Keď bol Filip na vysokých školách v Paríži, vyznačoval sa usilovnosťou i mravnosťou; zvlášť choval detinskú úctu k Matke Božej. Z Paríža sa odobral do Padovy a venoval sa tam štúdiu lekárstva. Ukončiac štúdiá sa usadil vo Florencii ako lekár. Bol nielen zručným lekárom, ale i verným kresťanom. Raz počul v chráme Pánove slová zo Skutkov apoštolov: „Duch Svätý povedal Filipovi: „Pristúp a pridrž sa tohto voza!“ (Sk8,29) Tieto slová ho zaujali. V noci videl vo sne zlatý voz, ťahaný levom a baránkom. Na ňom sedela Božia rodička, podávala mu rehoľné rúcho servitov a povedala: „Filip pristúp a pridrž sa tohto voza!“ I vstúpil k servitom, ale zatajil svoju učenosť, aby mohol slúžiť ako obyčajný brat. Zaprel sám seba. Keď však raz cestoval do Sieny, stretol sa s dvoma dominikánskymi kňazmi, ktorí sa uberali do Ríma. Nepoznajúc ho, oslovili ho latinsky a dali sa do reči o vtedajších smutných pomeroch. Filip im odpovedal tak duchapľne a prednášal úsudky tak jasne, že nemálo žasli nad týmto prostým kláštorným bratom a dohovárali mu, aby prijal svätenie na kňaza. Filip však povedal, že zostane bratom až do smrti. Ale dominikáni sa zastavili v Siene a rozprávali predstavenému servitov, aký je Filip učený, a predstavení mu rozkázali, aby sa pripravil na kňazstvo. Tu nastal v jeho duši tuhý boj; pokora mu bránila stať sa kňazom a poslušnosť ho viazala, aby sa podrobil rozkazu predstavených. I počúvol, lebo „Kristus sa stal poslušným až na smrť, áno, až na smrť na kríži“.

Zakrátko bol zvolený za vrchného predstaveného a dal rádu nové stanovy. Zvelebil kázeň kláštorov a rozšíril rád o terciárov.

Keď prijal sväté sviatosti, povedal slabým hlasom: „Dajte mi moju knihu!“ Dali mu modlitebnú knižku, ale on pokýval hlavou, že to nie je tá, ktorú si praje. Ani Písmo sväté, ani rehoľné knihy neprijal. Napokon ukázal na kríž, a keď mu ho podali, pobozkal ho a povedal: „Toto je moja kniha, v ktorej sú napísané všetky dobrodenia môjho Vykupiteľa.“ Zomrel 22. augusta 1285.

24. augusta
Bartolomej, apoštol
„Pravý Izraelita, v ktorom niet lesti.“
(Jn1,47)

Šľachetný izraelita Natanael jedného dňa odpočíval v Káne galilejskej pod figovým stromom. Ako mnohí iní zbožní krajanovia túžil po Mesiášovi a modlil sa, aby ho Boh už poslal na svet. „Roste, nebesá, zhora, oblaky nech lejú Spravodlivého. Otvor sa, zem a vydaj Spasiteľa!“ (Iz45,8)

Tu prišiel k nemu priateľ Filip z Betsaidy, ktorý sa nedávno stal Ježišovým učeníkom, a zvestoval mu radostnú správu: „Ten, o ktorom písal Mojžiš v Zákone a proroci, toho sme našli, Ježiša, syn Jozefa z Nazareta.“ Slovo Nazaret zarazilo Natanaela. Galilea bola u horlivých Židov v nevážnosti. Hovorievali: „Žiadny prorok nepríde z Galiley.“ Zvlášť nepatrné galilejské mestečko Nazaret bolo u pravoverných židov v opovrhnutí. Preto Natanael namietal: „Môže prísť z Nazareta niečo dobré?“ Ale Filip, hlboko presvedčený Ježišovými slovami, nedal sa do dlhých rečí, ale pojal váhavého pochybovača za ruku a hovoril mu: „Poď a uvidíš!“ I šiel Natanael zvedavo a túžobne, a keď obaja priatelia prichádzali k Ježišovi, ukázal Spasiteľ na neho a povedal: „Hľa, pravý Izraelita, v ktorom niet lesti.“ Udivený Natanael, počujúc túto chválu, povedal: „Odkiaľ ma poznáš?“ A Ježiš mu odpovedal: „Prv, než ťa Filip zavola, keď si bol pod figovníkom, videl som ťa.“ V tú chvíľu osvietený Natanael svetlom milosti Božej spoznal vševedúcnosť božského Majstra a už nepochyboval, ale nadšene vyznal svoju vieru: „Majster, Ty si Boží Syn, Ty si Kráľ izraelský!“ Ježiš odpovedal: „Veríš, pretože som ti povedal: Videl som ťa pod figovníkom; uvidíš väčšie veci ako toto.“ (Jn1,45-51) Od tej chvíle zostal Natanael s Kristom. Bol od neho povolaný do zboru dvanástich apoštolov a sprevádzajúc ho, všade videl divy a počúval jeho sväté učenie.

Natanael bol po otcovi Bartolomejovi (Bar-Tolomai, t. j. syn Tolomajov), a týmto menom ho nazývali evanjelisti Matúš (10,3), Marek (3,18) a Lukáš (6,4).

O ďalších osudoch a skutkoch apoštola Bartolomeja nie je vo Svätom Písme žiadnych správ. Isté je iba, že po zoslaní Ducha Svätého niesol svetlo Kristovej viery do vzdialených zemí na Východe a osvecoval ním pohanské národy, blúdiace v tmách modlárstva. Podľa svedectva najstarších cirkevných dejepiscov prešiel Bartolomej na svojich apoštolských cestách do „Indie“, t. j. do „Šťastnej Arábie“, kde zanechal opis evanjelia sv. Matúša v pôvodnom (aramejskom) jazyku; pretože keď prvý predstavený učenej kresťanskej katechétskej školy v Alexandrii Panténus zavítal začiatkom tretieho storočia do Arábie, našiel tam stopy kresťanstva a spomínaný opis evanjelia, ktorý do tohto kraja podľa miestneho podania priniesol tento apoštol. Ako dokladá sv. Ján Zlatousty, Bartolomej kázal na svojich apoštolských cestách Ježiša Krista s veľkým úspechom, takže sa i sami pohania divili zmene mravov veriacich ním obrátených. Podľa neskorších správ Bartolomej potom putoval do Frýgie, kde sa zišiel s apoštolom Filipom, a odtiaľ cestoval do Lykaonie, vyučujúc národy Kristovej viere.

Napokon prišiel do Veľkej Arménie. Podanie rozpráva, že kráľ tejto zeme, menom Polimeus, mal dcéru, ktorá tak zúrila, že musela byť spútaná reťazami. Keď sa o tom dopyčul Bartolomej, vošiel ku kráľovi a sľúbil mu, že v mene Ježiša Krista jeho dcéru uzdraví, ak on prijme kresťanskú vieru. Kráľ ochotne súhlasil. I modlil sa apoštol nad chorou dievčinou a zbavil ju zlého ducha. Tento div spôsobil veľký údiv, a kráľ i celý jeho dvor i obyvatelia dvanástich miest uverili v Ježiša Krista. Tým však Bartolomej popudil proti sebe modloslužobných kňazov, ktorí spôsobili, že kráľov brat Astyages, zarytý pohan, dal apoštola uväzniť, ukrutne mučiť, stiahnuť z jeho tela kožu a napokon dole hlavou ukrižovať.

25. augusta Ludovít, kráľ a vyznávač

Otec sv. Ludovíta zomrel v roku 1226. Matka Blanka spravovala ríšu za neplnoletého syna. Hovorievala mu často: „Milý synu, vieš, že ťa vrúcne milujem, ako vôbec matka je schopná milovať svoje dieťa, ale vedz, že radšej by som ťa videla mŕtveho, než aby si rozhneval Boha smrteľným hriechom.“ Ludovít si vštepl tieto slová hlboko do srdca a pokladal hriech za jediné a pravé zlo, čím skutočne je. Raz šiel so svojimi dvoranmi a zbadal malomocného človeka, pokrytého vredmi. Ludovít sa pýtal dvoranov, čo by si radšej vybrali, či malomocenstvo alebo ťažký hriech. Jeden z dvoranov odpovedal, že by chcel mať radšej 30 hriechov na duši než malomocenstvo na tele. Ludovít ho pokarhal hovoriac: „**Veru nevieš, čo je hriech. Jediného hriechu sa máme báť viac než akéhokoľvek iného zla.**“

V roku 1234 sa Ludovít zasnúbil s bohabojnou Markétou Provensalskou a ujal sa vlády ríše. Markéta bola milujúcou manželkou a ich manželstvo bolo šťastné. Ludovít dusil v sebe každú zlú náruživosť a dával skvelý príklad kresťanského života.

Nikdy sa nepoškrnil klamstvom; bol verný vo svojich sľuboch. V mladosti mával zvyk prisahať a vravieť: „Pri mojom mene,“ ale bol poučený svojím učiteľom, zanechal tento zvyk a jeho reč bola „áno“ alebo „nie“. Kliatie mu bolo odporné. Hovorieval: „Vlastné pery by som si nechal prebodnúť žeravým železom, keby som mohol zabrániť všetkému kliatiu a rúhaniu vo svete.“

Raz mu dvorania vytýkali, že je nemierne štedrý; tu povedal s úsmevom: „To už tak býva, že králi v niektorých veciach prestreľujú, prehánajú; teda ja tak chcem robiť voči chudobným.“ Inokedy hovoril: „Nebeské kráľovstvo si máme dobyť všetci, chudobní trpezlivosťou, bohatí almužnou.“

Že venoval značnú časť dňa nábožným cvičeniam, nebolo svetáckym dvoranom pochuti. Vytýkali mu, že plytvá drahocenným časom, ktorý by mal radšej venovať štátnym veciam. Ale Ludovít sa nedal mýliť planými námietkami a povedal: „To sú mi prapodivní ľudia; majú mi za zlé, že sa modlím. Keby som s nimi celé dni a noci hodoval a hral alebo s nimi jazdil na lovy, nevytýkali by mi, že márnim čas.“ Raz si istá žena sťažovala, že sa jej na úrade stala krivda. Nahnevane volala na kráľa Ludovíta: „Fuj, fuj! Že ty si sa stal kráľom Frankov! Lepší by bol iný kráľ. Ty si kráľom len pre minoritov a kazateľov. Div, že ťa ľudia už nevyhnali zo zeme!“ „Pravdu máš,“ povedal pokojne Ludovít, „Bolo by lepšie, keby bol kráľom niekto iný.“

Vydržiaval skvelý dvor a rád sa bavil so svojimi hosťami. Ak šlo o dôležité veci, radieval sa s rozvážnymi mužmi; ale následne jednal podľa svojho presvedčenia. Rád počul nevinný žartík a vedel mu dať poučný zmysel. Zaviedol v krajine nestrannú spravodlivosť. Keď poddaný nikde nenašiel právo a ochranu, obrátil sa s dôverou na kráľa; ten láskavo vypočul i najnižšieho človeka. Ludovít vydal nový zákonník, potláčal verejnú nemravnosť, úžeru, tzv. „Božie súdy“ a rôzne zlozvyky.

Keď Ludovít svoju ríšu usporiadal na základe kresťanskej spravodlivosti, zaumienil si podniknúť križiacku výpravu. Ustanovil svoju matku Blanku vladárkou na čas svojej neprítomnosti a vyplával v roku 1248 na lodi a šťastne pristál pri Damiette. Dobil túto pevnosť. Neskôr sa vojenské šťastie obrátilo; rozvodnený Níl bránil ďalšiemu postupu, mnohí vojaci ochoreli od hladu a horúčavy, vojsko bolo porazené Saracénmi, kráľ bol zajatý. Ludovít osvedčil svoju trpezlivosť i v týchto ťažkých pomeroch. Vtedy došla Ludovítovi správa o úmrtí jeho matky Blanky. Zvolal v modlitbe: „Ďakujem ti, ó Bože, že si moju matku tak dlho zachoval. Miloval som ju najvrúcnejšou láskou. Nech je vo všetkom tvoja vôľa!“

Napokon nezostávalo kráľovi Ludovítovi len sa zaviazat', že oslobodí Damiettu, že prepustí všetkých zajatých Saracénov a že zaplatí 800.000 byzantských dukátov.

Podnikol novú križiacku výpravu do Tunisu; nasledovali ho však len francúzski rytieri. Bolo to v roku 1270. Z nedostatku potravín, pitnej vody a prílišnej horúčavy nastal vo vojsku mor. Medzi prvými zomrel na mor kráľov syn Tristan. I kráľ ochorel. Prijal sväté sviatosti a zomrel 25. augusta 1270.

26. augusta Zefyrín, pápež a mučeník

Zefyrín riadil Cirkev v rokoch 199-217. Ako mnohí iní starovekí pápeži je možné, že i Zefyrín pochádzal z triedy prepustených otrokov, ako o tom svedčí jeho meno. (Mená Zefyrín, Kalist, Antéros a pod. sú otrocké mená.) Zefyrín bol človek prostunký, bez knižného vzdelania.

Kresťania už dávno netvorili spoločnosť len zo žien, detí a nepokojných ľudí, ako sa im pred rokmi vysmievali filozofovia; bolo medzi nimi už plno vysoko vzdelaných mužov, mysliteľov, ktorí sa zahľbavali do tajomstva viery, skúmali Sväté Písmo, zaoberali sa filozofiou a zúčastňovali sa na učených hádkach so Židmi, pohanmi a početnými bludármi. Cirkev už mala všade plno vzdelaných a plodných spisovateľov. Jeden z nich pôsobil práve v Ríme, bol kňazom, býval niekde pri tiburtinskej bráne a volal sa Hippolyt. Iný prišiel do Ríma asi v roku 212, človek z najučenejších, akí kedy boli, riaditeľ katechétskej alexandrijskej školy, Origenes. Prišiel do Ríma, aby na vlastné oči videl najstaršiu z cirkví. Do Ríma sa hrnulo tiež veľké množstvo mysliteľov a bludárskych učiteľov, ktorí tam rovnako hlásali svoje náuky a získavali prívržencov. Ich náuky sa stali zakrátko predmetom rozhovorov a diskusií učených i neučených.

Išlo hlavne o náuku o Najsvätejšej Trojici. Dve školy stáli v urputnom boji proti sebe: monarchiáni Sabelliovi a trinitári Hippolytovi. Monarchiáni považovali Otca, Syna a Ducha Svätého za rôzne prejavy jednej a tej istej Božskej Osoby. Hippolyt zasa učil, že medzi tromi Božskými Osobami sú presné rozdiely, ale že Syn je podriadený Otcovi, čo tiež nesúhlasí s katolíckym učením. Zefyrín sa najprv nemiešal do týchto bohoslovných sporov; jemu záležalo najviac na pokoji medzi kresťanmi a preto nezakročoval hneď proti Sabelliovi. Tým si vzbudil veľký odpor u Hippolyta a jeho stúpencov. Napokon dal hádajúcim sa školám akúsi odpoveď: „Nepoznám iného než jediného Boha, Ježiša Krista a mimo Neho nikoho iného, kto by bol umrel a trpel. Ale nie je to Otec, ktorý trpel, len Syn.“

Cisár Severus nevystupoval proti kresťanom príliš kruto. Vraj mal z nich veľa vo svojich službách. Horším nebezpečenstvom, než prenasledovanie, hrozilo však práve vtedy kresťanstvu z cisárskeho dvora. Cisárovná Júlia Domna bol dcérou Bassiána, sýrskeho veľkňaza. Táto duchaplná dáma sústredila okolo seba zakrátko početnú spoločnosť. Čo do mravouky sa jej páčila prísna kázeň filozofa Pythagora. Aby učenie nadobudlo akúsi nadľudskú autoritu, vyhladla si cisárovná za vzor pythagorejského askétu Apollonia z Thyany, potulného kazateľa a divotvorcu, ktorý žil niekedy v 1. storočí po Kristovi. Filostratus bol cisárovnou poverený spísať legendárny životopis tohto tajomného muža, ktorého si vybrala, aby zatienil Ježiša Krista dokonalým životom, súcitom k blížnemu, hlbokou zbožnosťou, prejavovanou všeobecnému bohu- slnku. Tá kniha šla na dračku. Nepriatelia kresťanov mali o zbraň viac proti Kristovi a evanjeliu.

Zefyrín zomrel po osemnásťročnom veľkňazstve v roku 217.

„Dnes, ak budete počuť Jeho hlas...“

Genesisius bol divadelným hercom. Herci v starom Ríme nemali dobrú povest'. Raz si Genesisius zaumienil, že urobí frašku s kresťanmi. Sám cisár Dioklecian sa dostavil do divadla. Na javisku bolo vidieť Genesisia, ako stená ako ťažko chorý. Tu prebehli iní herci a pýtali sa: „Úbožiak, je ti zle? Ako ti môžeme uľahčiť? Sme snád' stolári, aby sme ťa ohobľovali? “ Tomuto vtipu sa smial všetok prítomný ľud. Genesisius sa rozkričal: „Hlupáci, chcem duchovné uľahčenie. Prajem si zomrieť ako kresťan.“ Opäť sa divadlo otriaslo smiechom. Herci sa pýtali: „Prečo si to praješ?“ Odpoveď znela: „Pretože chcem byť vo veľký deň ako utečenec od bohov. Privedte mi kresťanského kňaza, ale rýchlo!“ Vstúpil herec, prestrojený za kňaza, posadil sa pri Genesisiovi a pýtal sa ho: „Milý synu, prečo si pre mňa poslal?“ A v tú chvíľu bol Genesisius osvietený milosťou Božou a uveril v Ježiša Krista a odpovedal skutočne vážne: „Žiadam si dôjsť ku Kristovej milosti, aby som bol znovuzrodený a zbavený svojich hriechov.“ Podobne odpovedal i na ostatné otázky. Herci nespozorovali túto zmenu, urobili na ňom kresťanské obrady, obliekli ho do bieleho rúcha a vložili do ruky horiacu sviecu.

Tu vrazili na javisko herci, prestrojení za vojakov, vrhli sa na Genesisia oznamujúc mu, že bude súdený ako odpadlík. Ale Genesisius sa vytrhol vojakom, ukázal na cisára a zvolal: „Tam je môj sudca.“ Všetci strnuli nad tou smelosťou. Genesisius pokračoval: „Počuj ma, cisár! Až doteraz som sa posmieval Kristovej viere, avšak dnes spoznávam svoj blud. Vyznávam, že Kristus je pravý Boh a že len skrze Krista sa dá dôjsť ku spáse.“

Cisár odovzdal Genesisia prefektovi Plauciánovi a ten dal herca natiahnúť na škripec. Ale i v najväčších bolestiach mučeník vyznával: „Niet iného Boha, len toho, ktorého teraz poznám a ctím. Ľutujem, že som tak neskoro v Neho uveril. Ľutujem, že som sa mu tak dlho rúhal.“ Genesisius bol potom sťatý v roku 285.

27. augusta Jozef Kalasanský, vyznávač

Veľkú bolesť mal mladý sudca Jozef Kalasanský, keď mu zomrela matka. Podľa otcovho prania mal vstúpiť do štátnych služieb. Ale srdce ho hnal, aby sa stal kňazom. Vtedy ho stihla veľká skúška. Jeho starší brat padol vo vojne. Otec naliehal, aby sa Jozef zriekol duchovného stavu, aby sa vrátil domov a ako najstarší syn sa ujal dedičstva, aby sa oženil a založil rodinu. Jozef poslúchol, dúfajúc v Božiu Prozreteľnosť, len so svadbou odkladal, že vraj sa mu žiadna nevesta nepáči. Tu náhle vážne ochorel. Otec mu dal povolenie, aby sa zaviazal sľubom, že sa stane kňazom, ak sa uzdraví. Jozef sa uzdravil a v roku 1585 bol vysvätený na kňaza.

Najprv nastúpil do duchovnej správy v Albarazine. Odtiaľ bol zavolaný k otcovmu smrteľnému lôžku. Ošetroval ho a pripravil ho na kresťanskú smrť.

Ako kňaz sa odobral do Ríma a tu sa denne presviedčal, že hlavným prameňom mravnej spustlosti ľudu je zanedbaná výchova zvlášť chudobnej mládeže, ktorú si nikto nevšímal. Videl, ako sa chudobné, opustené deti potľkajú bez dohľadu po uliciach, dotieravo žobrujú a páchajú neplechu. Dorastali v nevedomosti a záhaľke v tulákov a zločincov. Jozefa bolelo srdce pri pohľade na týchto úbožiacov a v jeho duši sa ozýval mocný hlas: „Ujmi sa týchto nešťastných detí a buď im ochrancom!“

Na jeseň v roku 1597 otvoril školu pre chudobných chlapcov a hneď sa mu prihlásilo viac než 100 žiakov. Tým začalo krásne dielo „zbožných škôl“, ktoré sa neskôr rozšírilo po celom svete.

Pápež Pavol V. schválil v roku 1617 na opätovnú Jozefovu žiadosť „Spoločnosť zbožných škôl“. V roku 1621 povýšil pápež Gregor XV. družinu na cirkevný rád a dal mu názov: „Spoločnosť rehoľných duchovných pod ochranou Matky Božej pre zbožné školy.“ Ľud ich nazýval skrátka „piaristi“. Prvým vrchným predstaveným bol Jozef Kalasanský. Zachovával prísne rehoľné pravidlá a dával dokonalý príklad zbožného kňaza a učiteľa, ako i pokorného rehoľníka. Hovorieval: **„Kto sa chce stať cnostným, tomu predovšetkým treba, aby sa umŕtvoval a dusil svoje chcieče. Aký učiteľ, taký žiak. Učitelia sa budú zodpovedať nielen za seba, ale i za žiaka. Kto sa modlí za svojho blížneho, dobre robí, kto mu pomáha, robí lepšie.“**

Ale Jozefova radosť z rozkvetu škôl bola nemálo strpčená protivenstvom od vlastných druhov. Niekoľko ctižiadostivých bratov sa chcelo bez náležitej prípravy stať kňazmi; Jozefovi nezostávalo nič iné ako vylúčiť ich z rádu. Horšiu mrzutosť mu však spôsobil neposlušný rádový kňaz Marius Sazzi. Ten si dokázal získať miesto na inkvizičnom úrade vo Florencii a tupil Jozefa, nazývajúc ho pokrytcom a hlupákom, a roztrhal denník, do ktorého Jozef roky písal. Marius bol zo svojho úradu prepustený pre svoju neschopnosť; za pôvodcu svojho prepustenia pokladal Jozefa, nadával mu, že je slabomyselný, k riadeniu rádu neschopný, a žaloval na neho, že vraj odsudzoval inkvizičný úrad. Na základe tejto žaloby bol Jozef, osemdesiatšesťročný starý, vzatý do väzby ako zločinec.

Vyšetrovanie ukázalo úplnú Jozefovu nevinu, ale Marius Sazzi sa spojil s iným nespokojencom Štefanom, členom toho istého rádu, a získali pre svoje zámery pápežského dozorcú nad všetkými kláštorami, Augustína Ubaldiniho. Ich úsilím sa podarilo zosadiť Jozefa z úradu vrchného predstaveného, vraj pre vysokú starobu a neschopnosť. Štefan sa stal rádovým generálom. Ale neblahé následky vzbury nehodných živlov v ráde sa zakrátko ukázali. Rád klesal, kázeň upadala, školy neprospievali. Preto pápež Inocenc X. odňal dňa 16. marca 1646 tomuto rádu dané cirkevné výsady a znížil ho na obyčajnú kongregáciu bez sľubov. S ľútosťou pozoroval Jozef Kalasanský, ako sa vinou niekoľkých zaslepených bratov ničí jeho dielo namáhavo vybudované. Keď Štefan ochorel na smrť, uznal svoju chybu; odkázal Jozefovi, aby mu odpustil. Jozef mu odpustil, prišiel ku chorému a povedal: „Nemal som radosnejšieho dňa, ako je tento. Vždy som sa modlieval za tvoju spásu.“ Tiež Marius Sazzi zomrel zakrátko, ale v nekajúcnosti.

V roku 1648 Jozef ochorel na smrť. Pripravoval sa, prijímal denne Sviatosť Oltárnu a rozlúčil sa so svojimi rehoľnými bratmi slovami: „Nestrácajte myseľ, bratia! Lebo Boh, ktorý raní, vie aj zahojiť. Sami sme zavinieli, čo sa stalo s naším rádom, ale Boh mu nedá zahynúť. Verte mi! Rád opäť povstane a bude taký, aký bol. Zotrvajte v poslušnosti pápežovi, vo vzájomnej láske a vo svedomitom plnení svojich povinností!“ Potom si dal predčítať úryvok zo Svätého Písma o Pánovom utrpení a vysloviac presväté mená: „Ježiš a Mária“, skonal 23. augusta 1648. Mal 92 rokov.

28. augusta
Augustín, biskup, vyznávač a cirkevný učiteľ
Pamiatka sv. Hermesa, mučeníka

Augustín sa narodil 13. novembra 354 v mestečku Tagasta v Numidii. Jeho otec bol Patrícus, matka sv. Monika. Otec bol radným a mal nevelké hospodárstvo.

Mladý Augustín pil dychtivo z pohárov svetských radostí, avšak jeho veľká duša tým nebola uspokojená. Upadol do bludov manichejskej sekty, ale jeho bystrý rozum spoznal, že tam nie je čistá pravda. Ako slávny učiteľ a rečník bol zahrnutý chválou a úctou, jeho srdce však zostávalo púste a prázdne.

„Bol som si sám najväčšou záhadou a pýtal som sa svojej duše: Prečo si smutná a prečo ma zarmucuješ? Avšak ona nevedela odpovedať.“

Priatelia radili Augustínovi, aby odišiel do Ríma, kde, ako tvrdili, dosiahne väčšie príjmy a lepšiu budúcnosť. Augustín bol ochotný, ale matka ho od cesty odrádzala, pretože sa bála, aby sa Augustín v cudzine neskazil úplne. Augustín oklamal matku; povedal, že cestu odkladá, zatiaľ však potajomky vysadol na loď a ušiel. Prišiel do Ríma; tam ochorel na zimnicu. Keď sa uzdravil, zriadil školu, ale videl, že žiaci sú neporiadni a okrem toho že ani poriadne neplatia za prednášky. Tým sa stal Augustín ešte mrzutejším. Tu zomrel v roku 384 v Miláne učiteľ rečníctva a Augustín nastúpil na jeho miesto. Mesto bolo vtedy slávnejšie než Rím, bolo sídlom cisárskeho dvora. Augustín už v Ríme počul o výrečnosti milánskeho biskupa Ambróza. Tešil sa, že ho bližšie spozná. Navštívil Ambróza a bol od neho vládne prijatý. Augustín chcel dychtivo počuť tohto slávneho kazateľa. I chodil na jeho kázania, najprv z čistej zvedavosti, aby spoznal jeho rečnícke umenie; nechal na to, čo hovoril, ale ako hovoril. Augustín sa presvedčil, že čo do formy, Ambrózove reči vynikajú učenosťou, dômyselnosťou a lahodným slohom. Postupne venoval svoju pozornosť i obsahu kázní a premýšľal vážne o náboženských pravdách, ktoré počul z výrečných biskupových úst. Oči sa mu otvorili, spoznal, že predsudky, ktoré mal voči katolíckej Cirkvi, sa nezakladali na pravde.

Avšak jeho duša nebola ešte zrelá k obráteniu. Svedomie mu vyčítalo: „Úbohý Augustín, keby ťa Boh v túto chvíľu povolal k sebe, aký bude tvoj osud? Vzchop sa, dokiaľ je čas!“ On však odkladal: „Čoskoro, čoskoro, len ma ešte trochu nechaj!“ „Videl som dobre, že je lepšie oddať sa Tvojej láske, než povoľovať svojim vlastným vášňam. Tvoja láska sa mi zdala dobrou, ale moja vášnivnosť ma premohla a držala v okovách.“

Keď sa jedného dňa Augustín rozprával s priateľom Alypiom o vážnych veciach, navštívil ich krajan, úradník cisárskeho dvora, Pontinián. Rozprával im o pustovníkovi sv. Antonovi, ktorý počul v chráme slov evanjelia: „Ak chceš byť dokonalý, predaj čo máš, rozďaj chudobným, potom príď a nasleduj ma!“ Preto ihneď rozdal všetky svoje majetky chudobným a odišiel na púšť, kde sväto žil a umrel. Augustín a Alypius počujúc tento príbeh, strnuli. Keď to Pontinián videl, rozprával im ďalej o svätom živote a blaženom pokoji mnohých pustovníkov, ktorí vtedy prebývali na púšťach v chudobe a pokore, a dodal, že nedávno dvaja cisárski úradníci v Trevíre, kde čítali životopis svätého Antona, boli tak dojatí, že si ihneď zaumienili opustiť svoj úrad a nasledovali tohto svätca.

Augustín bol týmto rozprávaním celý rozochvený. Vyskočil, chopil Alypia za rameno a zvolal: „Neplatí to pre nás? Čo sa deje? Počul si? Neučení povstávajú a uchvacujú nebo, a my so svojou múdrosťou bez srdca sme ako hlboko zapletení v žiadostiach tela a krvi!“ Utiekol z domu do záhrady. V jeho duši zúrila búrka. Trhal si vlasy, bil sa do prs, zalamoval rukami a volal: „Ako dlho, ako dlho ešte? Zajtra? Stále zajtra? Prečo nie dnes? Prečo nemá byť v túto hodinu koniec mojej hanbe?“

Tu počul hlas dieťaťa: „Vezmi a čítaj, vezmi a čítaj!“ Pripadalo mu to ako Boží hlas. Vrátil sa domov, otvoril Sväté Písmo, Listy sv. Pavla, a čítal: „Žíme počestne ako vo dne; nie v hýrení a opilstve, nie v smilstve a necudnosti, nie v svároch a žiarlivosti, ale oblečte si Pána Ježiša Krista; a o telo sa nestarajte podľa jeho žiadostí (a nemajte takú starosť o telo, aby nepovstali žiadosti).“ (Rim13,13-14) V tej chvíli v ňom zvíťazila Božia milosť, zapudila všetku neistotu a priniesla jeho srdcu pokoj. Od tej doby už Augustín nehľadal slávu ani bohatstvo, lebo našiel šťastie v čistote, zdržanlivosti a miernosti.

Na Bielu sobotu bol pokrstený sv. Ambrózom. Bolo to v roku 387. Na žiadosť ľudu bol Augustín v roku 391 vysvätený za kňaza a stal sa spolupracovníkom hipponského biskupa Valeria.

Sv. Augustín neskôr opísal svoje obrátenie v knihe „Vyznania“. Prečo tak urobil odôvodňuje slovami: „Keď to ľudia budú čítať alebo počuť, zobudí im to dušu, aby nespala v zúfalstve a povedala si: Nemôžem

inak, než aby som sa prebudila v náručí Tvojej milosti, v ktorej každý slabý je silný, až keď si v nej uvedomí svoju slabosť.“

Zomrel vo veku 76 rokov, 28. augusta 430, práve keď Vandalovia obliehali mesto Hippo.

29. augusta
Sťatie sv. Jána Krstiteľa
Pamiatka sv. Sabíny, mučenicice

Mladá vdova Sabína bola pohanka, ale mala vo svojej službe kresťanskú pannu, ktorá pochádzala z Antiochie, pri prenasledovaní kresťanov so svojimi rodičmi utiekla do Ríma a po smrti rodičov si hľadala obživu u cudzích ľudí. Nazývala sa Serapia. Obe ženy zakrátko k sebe priľnuli. Sabína pohnutá cnosťami, ktoré pozorovala na Serapii, zamilovala si kresťanskú vieru, dala sa od Serapie vyučiť vo viere a prijala krst. Od tej doby jej bola Serapia ešte milšia; mala ju za svoju dcéru. Obe ženy sa pretekali v kresťanskej dokonalosti.

Keď sa v Ríme dostalo na známosť, že Serapia pohla Sabínu ku krstu, bola Serapia pohnaná k súdu. Sabína ju sprevádzala. Vladár Berillus, vidiac vzácnu rímsku pani, Serapiu zatiaľ prepustil na slobodu. Ale už po troch dňoch sa dostavili žoldnieri znova, majúc rozkaz Serapiu priviesť k súdu. Vladár Berillus spoznajúc jej neohrozenosť a stálosť vo viere, najprv rozkázal, aby bola dvoma mladíkmi znásilnená. Avšak podivuhodným spôsobom zostala uchránená. Bola teda zbitá a sťatá. Stalo sa tak za Hadriána v roku 120. Keď vdova Sabína počula, že jej priateľka Serapia zomrela mučeníckou smrťou, dala jej telo pochovať. Ale i na Sabínu zakrátko došlo. Elpidius vyriekol rozsudok: „Sabína bude pre nenávisť k bohom popravená mečom.“

Bázeň Božia a bázeň ľudská

Terézia Eustochium Verzeri žila na začiatku devätnásteho storočia. Je príkladom kresťanskej statočnosti. Na nej vidíme, že kto sa Boha bojí, nebojí sa ľudí.

Po prevratoch na začiatku minulého storočia povolal Boh Teréziu, aby ženskej mládeži v Taliansku pomohla ku katolíckej výchove. Zariadila v Bergame ústav „Dcér najsvätejšieho Srdca“. Proti tomuto dielu povstalo mnoho odporcov.

Keď i biskupi boli proti nej, obrátila sa do Ríma. Písala kardinálovi Angelovi Majovi: „Keby celý svet žiadal potlačenie môjho diela, budem sa hájiť a bojovať až do poslednej kvapky krvi. Avšak ak si to praje svätý Otec, pobožkám mu ruku a podrobím sa.“

Svätý Otec schválil jej dielo a vyjadril sa o knihe pravidiel: „Táto kniha je napísaná zo zvláštneho vnuknutia Ducha Svätého.“

Do jej kláštorného ústavu v Lodi prišla raz komisia laikov, poslaná školským inšpektorom msgr. Carpanim, aby všetko preskúmala. Terézia poslala tomuto prelátovi nebojácny list: „Divím sa, že Vy, cirkevný hodnostár, znalec kánonického práva, posielate bez biskupovho dovolenia laikov do ženského kláštora.“ Tak otvorene ešte nikto prelátovi nepripomenul zachovávanie cirkevných predpisov. Msgr. Carpani povedal: „Táto Verzeri je veľká žena!“ Zomrela v roku 1852.

30. augusta
Ružena Limská, panna
Pamiatka sv. Félix a Adaukta, mučeníkov

Ďaleko na západe objavili Španieli v Južnej Amerike zlato. Vtedy sa ich zmocnila taká vášeň po mamone, že nedbali ani na Božie zákony, ani na zákony ľudskosti. Okrádali, vraždili a zotročovali domorodé obyvateľstvo a nedbali na napomínanie a protesty španielskych misionárov. Domorodci neverili kňazom, pretože boli rovnakého rodu ako ich najúhlavnejší nepriatelia. Práca misionárov bola bez výsledkov. Až keď z tohto národa, ktorý sa tak veľmi previnil, niekto povstal, aby dal veľkým pokáním náhradu za hriech, misijné dielo sa darilo. Touto dobrovoľnou obeťou bola slabá dievčina Ružena Limská, narodená 20. apríla 1586 chudobným rodičom.

Len málo ľudí vedelo o jej obetavom živote. Desať hodín denne pomáhala ako krajčírka zarábať na chlieb pre desať súrodencov a desať hodín sa modlievala vo svojej „samote“ v záhrade. Prísny pôstom

a znášaním smädu dospela k takej slobode ducha, že žila, akoby nemala telo. Jej hrozné kajúce skutky neboli vymyslené nejakou duševnou úchylnosťou, ale pochádzali z energetickej vôle trpieť z lásky k Ježišovi Kristovi a k uzmierneniu hriechov sveta. Preto vidíme u Ruženy pri všetkej prísnosti k sebe vnútornú radosť a rovnováhu. Vidíme ju, ako v záhrade pestuje ruže a raduje sa z nich, ako s vtáčikmi o závod spieva chválu Stvoriteľovi. Pre každého, kto k nej prišiel, našla slová útechy a účinnú pomoc.

Nosila šaty tretieho rádu sv. Dominika. Rada by bola šla do kláštora, ale láska k chudobným rodičom ju primäla k tomu, že obetovala svoju náklonnosť, aby pomáhala rodičom. Zomrela 24. augusta 1617.

Ako získaval duše

Adam Kravarský sa narodil v roku 1585 v Bavorove pri Ratiboři chudobným rodičom. Predbežné vzdelanie nadobudol v škole jezuitov v Olomouci a v Chomutove, v roku 1607 vstúpil do Ježišovho Tovarišstva. Pretože pre bolesti hlavy mal slabú pamäť, dokončil svoje štúdiá až keď mal 33 rokov. Potom bol vysvätený na kňaza. Keď boli jezuiti vyhnaní zo zeme českej koruny, Adam odišiel na Slovensko, neskôr do Korutan. Keď sa vrátil, začal konať misionárske dielo v rakovníckom a treboňskom kraji a na karlštejnskom panstve. Ľud tam bol v bludárstve.

Adam mal od Boha vzácny dar, že dokázal hýbať ľudskými srdcami a získavať ich pravde. Sám bol hlboko presvedčený o pravde.

Kedykoľvek mal na misiách pôsobiť medzi ľudom nasiaknutým bludárstvom, vystúpil na kazateľnicu, pokľakol a ohlasoval: „Boha i jeho svätých si beriem za svedkov, že k vám budem hovoriť o tom, čo vám je potrebné vedieť a konať. Na mňa by prišla pred Božou súdnou stolicou krv vašich duší i večný trest, keby som vás klamal o náboženstve.“

Hovoril jednoducho a jasne. Poslucháči cítili, že hovorí v hlbokom presvedčení a z čistej lásky k ľudu.

V roku 1628 bol ustanovený za misionára v Novom Meste v Prahe.

V roku 1631 vtrhli protestantskí Sásovia do Prahy. Raz šiel Adam z Hradčian dolu na Staré Mesto; na moste sa stretol s tlupou saských jazdcov. Uhol im až k zábradliu. Ale vodca jazdcov, vraj luteránsky šľachtic, spoznajúc v Adamovi jezuitu, šľahal ho bičikom. Adam opierajúc poranenú hlavu o kamenné zábradlie ukázal na Ukrižovaného a povedal: „Dobrého svedka máme.“ Keď prišiel domov, spolubratia sa ho pýtali, čo sa mu stalo. On odpovedal: „Akýsi jazdec sa mnou zaoberal na moste; musím za neho zajtra obetovať svätú omšu.“

Toho istého roku boli jezuiti na rozkaz saského veliteľa vyhnaní a pod trestom smrti im bolo zakázané vrátiť sa do mesta. Ale Adam si vedel rady. Prestrojil sa so svojím druhom, kňazom Švábenským, za uhliara a vozili do Prahy uhlie. Najviac uhlia od nich kupoval pán Mišovský zo Sebusína. V jeho dome sa kňazi prezliekali; slúžili svätú omšu a kázali Božie slovo. Potom sa zasa prevliekli do uhliarskych šiat a odišli z mesta.

Nepriatelia o ňom rozširovali, že je ukrutný a násilím núti ľudí k návratu a k svedci. Preto na jeho kázania prichádzali muži v plnej zbroji, ale zakrátko boli úboznou a múdrou rečou i jeho láskavosťou obmäkčení, a tak sa mu podarilo priviesť 10.000 duší na pravú cestu.

V roku 1634 Adam zriadil v Hradci Králové dom Ježišovho Tovarišstva s latinskými školami. Potom sa odobral opäť do Prahy. Tridsaťročná vojna sa chýlila ku koncu. Švédi sa dňa 26. júla 1648 vdrali na Hradčany a na Malú Stranu; dobývali sa do domu jezuitov u sv. Mikuláša. Staručký Adam sa chcel obetovať za svojich rehoľných bratov, preto šiel Švédom otvoriť bránu. Tí ho stlíkli a vydrancovali chrám. Po niekoľkých rokoch Adam v Prahe 30. augusta 1660 zomrel.

31. augusta

Rajmundus Nonnatus, vyznávač

Raymundov otec si prijal, aby syn dosiahol vysoké štátne hodnosti. Ale Raymund prehlásil, že má túžbu po duchovnom stave. Otec sa na syna rozhneval a vzal syna zo štúdií domov; rozkázal mu, aby sa odobral na vzdialený dvorec a aby tam hospodáril, dokiaľ si to nerozmyslí. Raymund šiel. Tichý roľnícky a pastiersky život sa mu zapáčil. Raymund nepoznal materinskú lásku. Preto sa v modlitbách obracal k Panne Márii, aby mu bola matkou. V kaplnke uvidel obraz Panny Márie a tu si raz zaumienil, že vstúpi do rádu Matky Božej na vykupovanie zajatcov. Raz bol Raymund u otca obžalovaný, že vraj zanedbáva stáda a že vraj stále kľučí v kaplnke. Otec sa odobral na dvorec a skutočne našiel Raymunda kľučiaceho pred obrazom Matky

Božej. I vyhovela otec synovej žiadosti, ale až po ďalšom zdráhaní a na príhovor Raymundovho kmotra, grófa z Kardony.

Raymund plesajúc vstúpil do rádu Matky Božej na vykupovanie zajatcov. Sprevádzal Petra Nolaska dvakrát do mohamedánskych území. Z Ríma, kam bol poslaný ako splnomocnenec rádu, sa odobral do Afriky a vykúpil viac než 200 kresťanských zajatcov. Keď nedostával peniaze, ponúkol sám seba ako rukojemníka, prijal okovy a obliekol sa do otrockých šiat radujúc sa, že môže trpieť z lásky k Ježišovi Kristovi a k blížnemu. Raymund neustal vo svojej horlivosti; majúc na rukách okovy obchádzal uväznených kresťanov, tešil ich a povzbudzoval k trpezlivosti. Pritom neohrozene hlásal evanjelium Maurov a židom. Obrátil dvoch vznešených Maurov a desať židov na Kristovu vieru. Mohamedánsky sudca podráždený horlivosťou Raymunda, dal ho na verejnom mieste zbičovať a obe pery mu dal prepáliť žeravým železným bodcom, otvory prevliecť retiazkou a na retiazku uviazať zámoček s kľúčom. Kľúčom bol zámoček otváraný len raz za tri dni, aby bola väzňovi daná skromná potrava.

Tak ležal Raymund v žalári opustený, okovy na rukách, zámoček na perách; s dojemnou trpezlivosťou znášal svoj smutný osud. A keď ho prišli navštíviť kresťania, boli jeho úbohým zjavom, ktorý bol mocnejší než kázanie, utvrdzovaní vo viere. Napokon po dlhých ôsmich mesiacoch doniesli rehoľní bratia potrebné výkupné a Raymund bol prepustený na slobodu. Mienil zostať v Afrike a venovať sa naďalej zajatcom. Ale pápež Gregor IX., dozvediac sa o jeho zásluhách a strastiach, vymenoval Raymunda za kardinála. Nezostávalo mu nič iné, len sa vrátiť do vlasti. Bol uvítaný radostne a slávne ako hrdina kresťanskej lásky. I pri svojej vysokej hodnosti zostal však pokorným a prostým rehoľníkom. Pápež mu rozkázal, aby sa odobral do Ríma. Raymund poslúchol, ale na ceste zomrel v roku 1240.

„Blahoslavení, ktorí nevideli a uverili.“

Okolie, v ktorom vyrastala Thedelinda Dubouchá, v nej potláčalo akékoľvek náboženské cítenie. Rodičia boli viere odumretí. Dcéra však cítila zvláštnu náklonnosť k Najsvätejšej Sviatosti Oltárnej. Len jej sebaláska a pýcha jej bránila úplne poslúchnuť hlas milosti. Rodičia sa snažili dcéru vychovať pre svet. Sama píše: „Žila som vtedy vo svete ľahkovážnom, túžiacom len po radovánkach; denne som počula o škandáloch. Vášň mi bola opisovaná ako niečo, čo patrí k životu, čomu sa človek nemôže vyhnúť. A napriek tomu zostala nielen moja vôľa, ale i moja fantázia slobodná od každej nečistej myšlienky. Cítila som takpovediac, čo nebolo pre mňa dobré, ktorej spoločnosti a ktorých kníh sa mám varovať.“

Od pätnásteho roku sa stala Sviatosť Oltárna stredom jej života. Začala chodiť denne k sv. prijímaniu. Oddala sa skutkom milosrdenstva. Chcela tiež pôsobiť apoštolsky. Kňaz jej radil, aby sa v rodine stala anjelom lásky. Matka vážne ochorela. Theodelinda naviedla sestru ošetrovatel'ku, aby upozornila matku na zaopatrenie. Theodelinda o tom píše: „Prosba sestry bola odmietnutá, a ako sa zdá, veľmi nemilo prijatá. Nebola som práve doma. Keď som sa vrátila, odohrala sa scéna, ktorú si môžem vysvetliť len prítomnosťou satana v duši. Matka žalovala, že ja som urobila návrh o zaopatrení, že ja som zavinila jej bolesti a že som príčinou jej náhlej smrti. Tak zúrila hnevom, že som sa obávala jej náhlej smrti. Boh mi dal milosť, že som zostala pokojná. Kľakla som pri jej posteli, pobožkala som jej ruky a prosila o odpustenie. Potom som odišla, aby som u sviatostného Ježiša našla pomoc a silu. Bola som tak rozrušená, že som v kostole omdlela. Avšak Boh chcel len vyskúšať moju vieru. Keď som sa vrátila z kostola, bola drahá chorá pokojná a dobrej mysle. Povedala mi: ‚Pretože si to praješ, choď ihneď pre pána farára.‘ Pred 50 rokmi bola naposledy na spovedi. Jej obrátenie bolo úprimné; Boh daroval starenke ešte dva roky života, v ktorých sa snažila nahradiť, čo predtým zanedbala.“

Za hlavnú úlohu svojho života pokladala Theodelinda slávu Oltárnej Sviatosti. Ľudská nevďačnosť k veľkej láske sviatostného Spasiteľa ju pohla k hrdinskej láske a náhrade. Preto založila družinu Zmierneho klaňania.

Jej posledné slová boli: „Vidím, vidím, vidím!“ Zomrela v roku 1863.